

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Освітня програма	27370 Агрономія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	201 Агрономія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	27370
Назва ОП	Агрономія
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	201 Агрономія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Тригуба Інна Леонтіївна, Дацько Оксана Миколаївна, Карпук Леся Михайлівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	03.10.2022 р. – 05.10.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/10/Samoo-Agronomija-_mag.pdf

Програма візиту експертної групи <https://nmv.pnu.edu.ua/2022/10/01/%d1%80%do%be%do%b7%do%ba%do%bb%do%bo%do%b4-%d1%80%do%be%do%b1%do%be%d1%82%do%b8-%do%b5%do%ba%d1%81%do%bf%do%b5%d1%80%d1%82%do%bd%do%be%d1%97-%do%b3%d1%80%d1%83%do%bf%do%b8-%do%b7-%do%bo%do%ba%d1%80-8/>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника – є потужним освітнім, науковим центром, орієнтованим на міжнародні стандарти освіти. Стратегія інтернаціоналізації університету стосується всіх складових місії університету, й забезпечується в освітній та науковій діяльності, а також в контексті розвитку міжнародної співпраці. Нормативна база є загальнодоступною і зрозумілою для усіх учасників навчального процесу, відповідає чинним державним вимогам щодо забезпечення якості навчального процесу. Заклад приділяє належну увагу співпраці з роботодавцями, науковими співробітниками та викладачами інших освітніх та наукових закладів, які беруть активну участь в оновленні й модернізації ОП, за розробки освітньої програми враховано досвід аналогічних вітчизняних програм. За реалізації ОПП зміст й структура освітньої програми, освітній процес, професійний кадровий потенціал, дозволяють досягнути заявлених цілей та РН. Фінансові та матеріальні складові й навчальне середовище – дозволяють належним чином забезпечувати виконання усіх поставлених цілей. Заклад приділяє належну увагу дотриманню основних положень і складових академічної доброчесності. У Прикарпатському національному університеті ім. Василя Стефаника визначено регламентовані процедури щодо дотримання прозорості й відкритості у викладенні публічної інформації; забезпечено вільний доступ до усіх навчально-інформаційних платформ та інфраструктури, дотримано права академічної свободи, а також – права й обов'язки усіх учасників освітнього процесу. Загалом ОПП «Агрономія» має відповідність Критеріям щодо оцінювання її якості. Рекомендуємо акредитувати дану освітню програму.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Освітньо-професійна програма «Агрономія» має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії, функціям та стратегії діяльності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Цілі ОП і програмні результати навчання відповідають загальнодержавному, галузевому і регіональному контексту. Унікальність ОП полягає в підготовці фахівців з поглибленими знаннями щодо вирощування сільськогосподарських культур в умовах Західної України. Під час формування ОП враховано досвід подібних вітчизняних освітніх програм. У ПНУ ім. В. Стефаника професійний, вмотивований колектив, що активно займається не лише освітньою, а й науковою діяльністю, постійно публікуються студентські наукові праці «Єврика». Освітній процес у ПНУ ім. В. Стефаника проводиться із дотриманням принципів студентоцентрованого навчання. Група забезпечення якості ОП включає всіх стейкхолдерів, перегляд ОП проводиться відповідно до нормативної бази ЗВО. Здобувачі через практичну складову ОП, набувають відповідних навичок і компетентностей, які є необхідними для майбутньої професійної роботи. Роботодавці відзначають вмотивованість і задоволення магістрантами ПНУ ім. В. Стефаника. На офіційному сайті випускової кафедри публікується уся необхідна інформація щодо освітнього процесу, нормативно-правова база, методичні матеріали. За минулий рік у ЗВО було проведено достатню роботу щодо опрацювання зауважень попередньої експертизи (у 2020 році) зокрема: введено ОК «Ділова іноземна мова», розширено перелік вибіркового дисциплін, змінено терміни проходження виробничої практики, посилено склад кафедри, результати анкетування всіх стейкхолдерів ОП доступно на офіційному сайті кафедри. Зауваження щодо проєкту ОП стейкхолдери мають можливість висловити протягом місяця до її затвердження, інформація щодо приймання зауважень розміщується на сайті.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Мета ОП, зазначена у ВС не відповідає меті, визначеній у самій ОП. Рекомендовано узгодити чіткість її висвітлення в профілі ОП. Не враховано досвід аналогічних іноземних ОП та застосування сучасних освітніх практик у навчанні здобувачів. Рекомендовано врахувати іноземний досвід аналогічних ОП та впроваджувати сучасні освітні практики. Набуття ПРН окремими ОК (ОК5), є не збалансованим, порівняно з іншими ОК, а деякі містять помилки у переліку РН. Варто їх переглянути та чітко ув'язати зі змістом ОК й усунути технічні помилки у переліку РН в ОК2 та ОК8. ВК в ОП подано у вигляді 7 переліків, які складаються з трьох ОК, де забезпечується вибір одного ОК із заявлених трьох. Обсяг ВК14,15,16,17,18,20 – 3 кр. ЄКТС, а ОК19 – 6 кр., що звужує індивідуалізацію освітньої траєкторії здобувача. Удосконалити форму вибору ВК, зробити ВК суцільним переліком, а також додати можливість вибору ОК з інших ОП. Недостатньо враховано набуття soft skills в ОК ОП, які забезпечують компетентності із можливістю командної роботи за обробки даних методом дисперсійного та кореляційного аналізів після проходження навчальних і виробничих практик у дендропарку, агрохолдингах, НДІ, на базі коледжів, сільських рад. Зосередити увагу на використанні soft skills у компонентах ОП, які забезпечують формування компетентностей командної роботи. У НП, розподіл ауд. год за тижнями дещо не відповідає загальному обсягу – 30 год, а саме у I сем. – 28 год, у II – 33 год, а в III – 28 год. Узгодити розподіл ауд. год за тижнями відповідно до загального обсягу год. Виявлено недостатню обізнаність студентів щодо складових процедури визнання РН, отриманих в інших ЗВО, у неформальній освіті й у рамках академічної мобільності. Варто активніше залучати здобувачів до чітко зазначених процедур інформування. Назву «Програми фахового вступного випробування» (ПФВС), а саме: «Агрохімія і ґрунтознавство» не узгоджено з її змістовним наповненням. Програма не містить зразка екзаменаційного білета та/або тесту з фахових ОК з урахуванням структурного наповнення теоретичними питаннями й практичними завданнями й чітко зазначених критеріїв оцінювання (КО). Узгодити назву ПФВС, додати зразок білета або тесту й чітко зазначених КО. Варто

підвищувати рівень знань випускників ОП з іноземної мови, а окремі ОК професійного спрямування викладати іноземною. Доцільно продовжити розпочату інтернаціоналізацію навчання й впроваджувати програми подвійних дипломів за ОП. Залучати професіоналів-практиків до викладання тематичних лекцій щодо сучасних напрямків агрономії. Посилити інформування здобувачів щодо принципів академічної доброчесності, та їх можливостей у наданні скарг у випадку конфліктних ситуацій. Стажування та підвищення кваліфікації НПП здійснюється у вітчизняних ЗВО і науково-дослідних установах. Варто збільшити кількість закордонних стажувань для НПП, які залучаються до реалізації ОП. Удосконалити форму результатів онлайн-анкетування стейкхолдерів. Наповнити сайт випускової кафедри контентом англійською мовою.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітню програму «Агрономія» за другим рівнем вищої освіти, затверджено у 2022 р. Її метою є забезпечити здобуття студентами поглиблених компетентностей за спеціальністю Агрономія; освоєння засад методології професійної та наукової діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань відповідного рівня професійної діяльності фахівця з агрономії <https://cutt.ly/zV4oSpP>. Метою ОП, зазначеної у відомостях самооцінювання – є підготовка висококваліфікованих фахівців в агрономії, які володіють знаннями з методологічних і агротехнічних аспектів аграрного сектору, аналітичного і практичного використання сучасних методів контролю родючості ґрунтів, елементів точного землеробства й енергоощадних технологій, діагностики живлення рослин, проте дана мета не збігається з метою, що наведено в самій освітній програмі. Стратегія розвитку ПНУ імені Василя Стефаника на 2020-2027 рр. <https://cutt.ly/zV4d9gz> чітко визначає місію, яка об'єднує три важливі складові, що полягають у наданні якісних освітніх послуг, спрямованих на підготовку високопрофесійних фахівців (освіта); формуванні сучасного дослідницького університету – центру генерування інноваційних ідей та їх реалізації (наука); спрямуванні освітнього та наукового потенціалу на розвиток і зміцнення регіону (region), і виокремлює основні стратегічні цілі й напрями. Під час дискусії з Гарантом та менеджментом закладу було зазначено, що цілі, зазначені в ОП корелюють з місією ЗВО та сприяють формуванню у здобувачів комплексу знань, умінь та навичок у професійній діяльності у сфері агрономії, спрямованих на здатність розв'язувати складні задачі й проблеми.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

У рамках реалізації ОП «Агрономія» відбувається моніторинг та оновлення змістовного наповнення ОП з урахуванням потреб та рекомендацій широкого загалу стейкхолдерів: здобувачів, випускників, науково-педагогічних працівників, роботодавців та адміністрації ЗВО (протоколи засідань кафедри лісового і аграрного менеджменту - відповідь 4 на запит ЕГ). Зокрема, роботодавці активно беруть участь у засіданнях кафедри з удосконалення ОП (відповідь 4 на запит: протокол № 10 п. 2, протокол № 21 п. 4). Пропозиції стосувалися саме: зміни термінів проходження практик з 9-12 тижня на 2-5 тиждень та з 23-26 тиждень на 37-40 тиждень та введення регіонального аспекту для ОК Управління ґрунтовими режимами, Охорона ґрунтів та відновлення їх родючості, ВК Інтегрований захист рослин, Технології раціонального землекористування та Моделювання ефективності використання добрив. Освітню та практичну складові підготовки магістрів зображено у компетентностях ОП з урахуванням потреб роботодавців. У зустрічі ЕГ з представниками від роботодавців зафіксовано їхню активну участь у процесі формулювання цілей і результатів навчання освітньо-професійної програми. У затвердженій освітній програмі на 2022-2023 навчальний рік враховано пропозиції здобувачів щодо введення у НП дисципліни «Ділова іноземна мова» (відповідь 4 на запит: протокол № 11 п. 3). НПП кафедри лісового і аграрного менеджменту також залучені до розгляду й оновлення ОП на засіданнях Науково-методичної та вченої рад факультету природничих наук <https://cutt.ly/oVcdqM2>. За результатами розгляду було враховано зауваження від попередньої акредитаційної експертизи та рекомендації стейкхолдерів, а саме: введення в ОП дисциплін «Ділова іноземна мова», «Охорона праці в галузі агрономії»; розширення переліку ВК; урахування галузевого контексту у вивченні ОК.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОПП «Агрономія» та програмні результати навчання визначено з урахуванням тенденцій розвитку агрономічної спеціальності, потреб ринку праці, сільськогосподарських формувань, а також згідно з потребами та пропозиціями зацікавлених сторін. Регіональний контекст обумовлюється Стратегією розвитку Івано-Франківської області на період 2021-2027 рр. <https://cutt.ly/SBarW6P>, де зазначено сільське господарство області має вагомий вплив на розвиток та стабільне функціонування економіки регіону, забезпечує населення харчовими продуктами. Його частка у валовій доданій вартості регіону складає близько 15% і за її обсягами аграрний сектор посідає друге місце після промисловості. Також регіональний контекст забезпечується вивченням ОК «Управління ґрунтовими режимами в умовах Західного регіону», «Охорона ґрунтів і відновлення їх родючості в умовах Західного регіону, що є важливою складовою через строкатий ґрунтовий покрив в регіоні, а ВК «Технології раціонального землекористування в умовах Західного регіону» показує сучасні вектори розвитку галузі <https://cutt.ly/oVcdqM2>. За формування, перегляду й модернізації ОПП враховано досвід аналогічних ОП провідних закладів освіти України. При оновленні ОП запозичено ОК з інших закладів освіти, а саме: ОК «Біодинамічне та адаптивне землеробство» та «Охорона праці в галузі Агрономія» (Львівський національний університет природокористування, НУБІП, Подільський державний університет, Біотехнологічний університет), «Інноваційні технології в рослинництві» (Чернівецький національний університет імені Ю. Федьковича), «Енергоощадні технології» (НУБІП), «Екологічні основи рослинництва» (Біотехнологічний університет), «Сучасні системи агротехнологій», «Зональні системи землеробства» (Миколаївський національний аграрний університет, Біотехнологічний університет) (відповідь з на Запит). У зустрічі з Гарантом виявлено, що на ОПП є угода про наукову та наукову співпрацю з Таджикицьким аграрним університетом імені Ш. Шотемура, проте запозичити досвід ускладнює відмінність в освітніх компонентах. Також Гарант ОПП зазначила, що найближчим часом планується співпраця з Жешувським університетом (Польща) за програмою подвійних дипломів.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Змістовне наповнення РН в освітній програмі відповідає вимогам затвердженого Стандарту вищої освіти за спеціальністю 201 Агрономія для другого (магістерського) рівня ВО (таблиця з додатку до ВС). Загальні та спеціальні компетентності враховують специфіку підготовки здобувачів ОП «Агрономія». Результати навчання є тотожними Стандарту вищої освіти й характеризують необхідні знання, навички та здатності майбутніх випускників для успішної професійної реалізації після завершення навчання на ОПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі та мета ОПП «Агрономія» зазначені у ВС корелюють з місією та стратегією ПНУ імені Василя Стефаника. За реалізації ОП, цілі та ПРН визначалися з урахуванням рекомендацій та побажань заінтересованих сторін, вимог ринку праці, тенденцій розвитку спеціальності 201 «Агрономія», регіонального та галузевого контекстів. Під час розроблення освітньої програми було враховано досвід аналогічних вітчизняних ОП; виявлено тісну співпрацю із внутрішніми стейкхолдерами. Програмні результати навчання ОП «Агрономія» тотожні вимогам затвердженого Стандарту вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Мета ОП зазначена у ВС не збігається з метою наведеною у профілі освітньої програми. У реалізації ОП не враховано, повною мірою, досвід аналогічних іноземних програм провадження освітньої діяльності та більш широкого застосування сучасних освітніх практик у навчанні здобувачів. Рекомендовано узгодити мету освітньої програми зазначену у відомостях про самооцінювання та у самій ОП. У подальшій реалізації ОПП рекомендовано врахувати досвід аналогічних іноземних програм провадження освітньої діяльності та застосування сучасних освітніх практик у навчанні здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Цілі ОПП «Агрономія» є дотичними суспільній місії та стратегії закладу освіти. За розроблення освітньої програми було враховано рекомендації та потреби заінтересованих осіб, тенденції розвитку спеціальності, вимоги ринку праці, галузевий та регіональний контексти. ОП та освітня діяльність за нею цілком відповідають рівню В за Критерієм 1 з недовідками, що не є суттєвими. З метою покращення функціонування ОПП рекомендовано врахувати досвід аналогічних іноземних програм провадження освітньої діяльності та застосування сучасних освітніх практик у навчанні здобувачів.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Термін підготовки здобувачів вищої освіти на ОПП «Агрономія» становить 1,4 року. Обсяг освітньої програми за рівнем вищої освіти «Магістр» складає 90 кредитів ЄКТС, що відповідає нормативним вимогам (ст. 5 Закону України «Про вищу освіту»). Обсяг навчальних дисциплін, спрямованих на формування компетентностей, за спеціальністю 201 Агрономія та зазначеним рівнем вищої освіти складає 66 кредитів ЄКТС. Обсяг ВК, який відведено для вибору здобувачами складає 24 кредити ЄКТС, що складає майже 26,7 % від загального обсягу кредитів ОК. Обсяг обов'язкових освітніх компонент у циклі загальної підготовки складає 12 кредитів ЄКТС, у циклі професійної підготовки – 24 кредити, практична підготовка – 27 кредитів ЄКТС, обсяг ВК – 3 та 6 кредитів ЄКТС та ОК Агестація – 3 кредити ЄКТС. З огляду вищезазначеного, обсяг дисциплін, що забезпечують набуття глибинних знань за спеціальності складає 24 кредити ЄКТС; спрямовані на опанування загальнонауковими знаннями складає 9 кредитів; спрямовані на здобуття мовних компетентностей – 3 кредити ЄКТС.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОПП «Агрономія» для підготовки здобувачів за другим (магістерським) освітнім рівнем вищої освіти є чітко структурованою і містить всі складові елементи, зазначені у профілі самої програми. Навчальні дисципліни на ОПП, які включено до переліку ОК є логічно взаємозв'язаними; структурно-логічна схема ОП представлено у розрізі навчальних семестрів й візуально сприймається. Заявлені освітньою програмою цілі, програмні результати навчання, загальні та фахові компетентності, що наведені в матриці відповідностей ОПП, обумовлюються вивченням обов'язкових та вибіркових навчальних дисциплін. Загалом, аналізування змісту освітньої програми, відомостей про самооцінювання, наданих додаткових матеріалів у ході проведення акредитаційної експертизи та дискусійне обговорення з Гарантом було підтверджено, що змістовний контент ОПП має чітку структуру, наявні освітні компоненти становлять комплексну логічну взаємопов'язану систему та надають можливість досягти заявлених цілей, ПРН та ЗК й СК. Окремий освітній компонент забезпечує набуття ПРН у діапазоні від 1 до 7, що є дещо незбалансованим і потребує незначного уточнення, особливо це стосується ОК 5 Комп'ютерні технології програмування родючості ґрунтів і врожайності сільськогосподарських культур, де зазначено один ПРН. Також у силабусах ОК «ГІС агроландшафтів і основи геостатики» та «Якість ґрунтів, стандартизація і сертифікація продукції» допущено технічні помилки у переліку ПРН, що забезпечують дані дисципліни.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз змістовного наповнення освітньої програми «Агрономія», а саме: назва і контент навчальних дисциплін, який вивчався за робочими програми ОК, вказує відповідність предметній області спеціальності 201 Агрономія галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство. ОПП містить значний обсяг ОК з циклу професійної підготовки, які орієнтовані на набуття спеціальних компетентностей й ПРН. Насамперед внесення у перелік обов'язкових навчальних дисциплін таких як: Методологія та організація наукових досліджень, Комп'ютерні технології програмування родючості ґрунтів і врожайності сільськогосподарських культур, правління ґрунтовими режимами в умовах Західного регіону, Управління живленням у закритому ґрунті за крапельного зрошення, Агрохімсервіс, Оцінка земель сприяють можливості набуття магістрами загальних та спеціальних компетентностей, досягнення програмних РН: використовувати методологію наукових досліджень, сучасні методи обробки даних для розв'язання складних задач агрономії; здійснювати пошук необхідної інформації; аналізувати сучасний асортимент мінеральних добрив, хімічних засобів захисту рослин, продуктів біотехнологій; розробляти та реалізовувати проекти екологічно-безпечних прийомів і технологій виробництва високоякісної продукції рослинництва; здійснювати бізнесове

проектування і маркетингове оцінювання виконання і впровадження інноваційних розробок; добирати оптимальну стратегію господарювання в агрономії, в тому числі за нечіткості цілей та невизначеності умов. ОК «Ділова іноземна мова» забезпечує набуття мовних навичок задля обговорення результатів професійної діяльності, досліджень та інноваційних проектів у сфері аграрних наук та продовольства.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

У ПНУ імені Василя Стефаника розроблено, і нещодавно, введено в дію нормативний документ «Положення про реалізацію права здобувачів вищої освіти на вільний вибір освітніх компонентів» <https://cutt.ly/oBd3EsM> (наказ № 451 від 08.09.2022 р.), який регулює порядок реалізації здобувачами вищої освіти їхнього права на вільний вибір ОК. Обсяг ОК за вибором магістрів складає 24 кредити ЄКТС, що складає не менше 26,7 % від загального обсягу кредитів ЄКТС освітньої програми. Освітній заклад забезпечує процедуру вчасного інформування здобувачів ВО щодо можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії на етапі подачі документів для вступу на навчання та здійснюють вибір освітніх компонентів при зарахуванні на навчання. У зустрічі з представниками структурних підрозділів зазначено, що згідно з новим Положення здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти здійснюють вибір освітніх компонентів із Каталогу 1 обсягом не вище 3 кредитів ЄКТС, та з Каталогу 2 – не вище 6 кредитів. Зі слів Гаранта виявлено, що вибір ОК здійснювався на етапі зарахування, після ознайомлення з ОПП на сайті ЗВО <https://cutt.ly/iBd49a0> та написанням відповідної заяви (відповідь 6 на Запит). У фокус-групі зі здобувачами виявлено обізнаність ними етапів проходження вибору ОК, вмотивованість та задоволеність вибору того чи іншого освітнього компонента, можливість вибору ОК з інших ОП, а також про можливість вільного вибору теми майбутньої кваліфікаційної роботи й наукового керівника <https://cutt.ly/oVcdqM2>. Варто зазначити, що на ОПП, формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів шляхом вибору ОК здійснюється у передбаченому законодавством України обсязі та є дієвим. Ознайомлення з навчальними планами 2021 та 2022 рр. <https://cutt.ly/OVd6aYu> дозволяє експертам зробити наступний висновок, що індивідуальна освітня траєкторія у навчанні забезпечується індивідуальним навчальним планом здобувачів вищої освіти (відповідь 5 на Запит) й відповідає чинним нормативним вимогам. ЕГ виявлено, що у навчальному плані 2022 р. кількість вибіркових ОК, зменшилася, порівняно з НП 2021 р. <https://cutt.ly/bBfqF06>, це пов'язано насамперед з урахуванням регіонального контексту, вимог ринку праці та унікальних агроекологічних умов Івано-Франківського регіону. Ознайомлення з ОПП дозволяє ЕГ зробити наступні висновки, що ВК в освітній програмі (додаток 1 ОПП) подано у вигляді 7 переліків, які складаються з трьох дисциплін, де забезпечується вибір одного ОК з представлених трьох. Обсяг ВК 14, 15, 16, 17, 18, 20 – 3 кредити ЄКТС, а ОК 19 – 6 кредитів, що дещо звужує індивідуалізацію освітньої траєкторії здобувача, але жодним чином не впливає на його повноцінний вибір. Зі слів Гаранта зафіксовано, що в проєкті ОПП вибіркові дисципліни були подані одним переліком, але у ході затвердження програми з урахуванням думки внутрішніх стейкхолдерів, були висвітлені у вказаній вище формі. Також Гарант підтвердила, що зазначені ВК підтримують розвиток й функціонування ОПП з урахуванням цілей і ПРН.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

В освітній програмі «Агрономія» другого (магістерського) рівня вищої освіти та навчальному плані 2022 року передбачено практичну підготовку здобувачів ВО, що регламентується «Положенням про організацію та проведення практики у Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://cutt.ly/BVfwmEl>. Практична підготовка в ОП забезпечується проходженням здобувачами вищої освіти виробничої практики (ОК12. Виробнича практика – 12 кредитів ЄКТС) та науково-дослідної практики (ОК13. Науково-дослідна практика, магістерська робота (проєкт) – 15 кредитів ЄКТС). Організаційна підтримка та забезпечення проходження виробничої практики здійснюється на основі силабусу обов'язкового ОК виробничої практики та переліку роботодавців з якими співпрацює установа (відповідь 15 на Запит, <https://cutt.ly/oVcdqM2>). Проходження здобувачами науково-дослідної практики відбувається на випусковій кафедрі лісового і аграрного менеджменту й орієнтується на отримання результатів науково-дослідної роботи, які є основою для написання та захисту магістерської роботи (силабус ОК). ЕГ проаналізувавши усі надані та представлені матеріали акредитаційної справи: НП, силабуси ОК практик, договори про співпрацю та провівши зустріч з магістрами й роботодавцями дійшла висновку, що передбачена в освітній програмі практична підготовка дозволяє повною мірою набути відповідних навичок і компетентностей, які є необхідними для майбутньої професійної роботи. Також, варто зазначити, що всі ОК містять таку форму аудиторних занять, як практичні. У фокус групі з Гарантом, здобувачами та НПП виявлено, що під час виїзних практичних занять, магістри також удосконалюють свої практичні навички.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

В освітньо-професійній програмі за спеціальністю 201 Агрономія передбачено набуття здобувачами соціальних навичок (softs skills), що відповідають заявленим цілям самої програми. Процес набуття softs skills простежується у

зазначених загальних, спеціальних компетентностях та ПРН освітньої програми, а також висвітлено у ВС. В університеті набуття магістрами соціальних навичок забезпечується насамперед у результаті вивчення навчальних дисциплін: Ділова іноземна мова, Методологія та організація наукових досліджень, Агрохімсервіс, Оцінка земель. Під час активного спілкування з науково-педагогічними працівниками зафіксовано інформацію з набуття соціальних навичок здобувачами вищої освіти за формами навчання: участь у семінарах, тренінгах, практичних кейсах (розвиток навичок ділової комунікації, креативність, ерудиція, гнучкість); за методами навчання: brain storm, командна робота, проблемно-орієнтована дискусія, інтерактивне спілкування. У зустрічі зі здобувачами зазначено про набуття лідерських якостей безпосередньою участю у науково-практичних конференціях, олімпіадах, курсах, які проводяться в рамках науково-дослідної співпраці з установами-партнерами ЗВО <https://cutt.ly/JBablT5>. Проте варто зосередити увагу на використанні соціальних навичок у компонентах ОП, які забезпечують компетентності із можливістю командної роботи під час обробки даних методом дисперсійного та кореляційного аналізів після проходження навчальних і виробничих практик у дендропарку, агрохолдингах, НДІ, на базі коледжів, сільських рад.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю 201 «Агрономія» (ОП «Агрономія») наразі відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОПП та окремих ОК у кредитах ЄКТС є відповідним фактичному навантаженню здобувачів ВО, досягненню цілей та ПРН й регламентовано чинним нормативними документами ЗВО: «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ПНУ імені Василя Стефаника» <https://cutt.ly/LBfabbe> та «Положення про реалізацію права здобувачів вищої освіти на вільний вибір освітніх компонентів» <https://cutt.ly/WBfa7OB>. Згідно зазначених документів навчальний час, відведений на самостійну роботу здобувачів денної форми навчання, регламентується навчальним робочим планом і повинен складати від 1/3 до 2/3 від загального обсягу навчального часу, відведеного на вивчення конкретної навчальної дисципліни. За результатами аналізування НП 2022-2023 н.р. (включно із самостійною роботою) тижневе навантаження здобувачів ВО другого (магістерського) рівня в закладі вищої освіти складає 18 годин у першому та другому семестрах та 20 годин у третьому семестрі із відведенням 1 дня у тижні для проведення досліджень та самостійної роботи. Обсяг часу, який відведено на аудиторне навантаження становить не менше 33,3 % від одного кредиту ЄКТС, кількість годин для самостійної роботи до 66,7 % кредиту. Перелік обов'язкових навчальних дисциплін включає майже 73,3 % від загального об'єму кредитів ЄКТС – 66, перелік вибіркового навчальних дисциплін майже 26,7 %. У навчальному плані кількість кредитів ЄКТС складає 90, тобто 2700 годин, з яких обсяг аудиторної роботи містить 600 год, а обсяг самостійної роботи 2100 годин. Такий структурний зміст відображає індивідуалізацію освітньої траєкторії й практичне спрямування за реалізації ОП. Варто зауважити, що в НП, розподіл аудиторних годин за тижнями дещо не відповідає загальному обсягу – 30 год, а саме у I семестрі – 28 годин, у II – 33 год, а в III – 28 год. У дискусії з Гарантом ОПП та начальником Навчально-методичного відділу були надані детальні пояснення, а саме, що розподіл ОК згідно НП здійснюється автоматично за допомогою централізованої системи ПС-Кафедра, що виключає вплив людського фактора в підрахунку підсумкових рядків та кількісного вираження форм контрольних заходів, а також регулюється динамічним розкладом навчання для здобувачів. Також начальник Навчально-методичного відділу зауважила, що наразі робоча група ЗВО працює над розробкою нормативного документа, в якому планують збільшити тижневе аудиторне навантаження до 30 год. За результатами зустрічі зі здобувачами вищої освіти ОПП, ЕГ не виявлено скарг щодо перевантаження аудиторною роботою та нестачі часу на самостійну роботу.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

У рамках реалізації ОП «Агрономія» підготовка магістрів за дуальною формою не здійснюється. Проте згідно з чинним «Положенням про дуальну форму здобуття вищої освіти у ПНУ імені Василя Стефаника» <https://cutt.ly/DBrsJU1>, заклад забезпечує таку можливість для здобувачів з метою підвищення їх професійної підготовки.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг ОПП «Агрономія» та окремих освітніх компонентів відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» та чинним законодавчим вимогам. Зміст освітньо-професійної програми чітко структурований й

сприяє досягненню заявлених цілей і ПРН. ОПП містить значний обсяг навчальних дисциплін з циклу професійної підготовки, які орієнтовані на набуття спеціальних компетентностей й програмних результатів навчання. В ОПП та навчальному плані передбачено практичну підготовку магістрів, вона реалізується через науково-дослідну роботу, безпосередньо, на кафедрі лісового і аграрного менеджменту та в умовах профільних аграрних підприємств й дозволяє, повною мірою, набути відповідних навичок і компетентностей, які є необхідними для майбутньої професійної роботи.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Набуття ПРН окремими ОК (ОК 5. Комп'ютерні технології програмування родючості ґрунтів і врожайності сільськогосподарських культур), є не збалансованим, порівняно з іншими дисциплінами ОПП. У силабусах ОК «ГС агроландшафтів і основи геостатики» та «Якість ґрунтів, стандартизація і сертифікація продукції» допущено технічні помилки у переліку ПРН, що забезпечують дані дисципліни. ВК в освітній програмі подано у вигляді 7 переліків, які складаються з трьох дисциплін, де забезпечується вибір одного ОК з представлених трьох. Обсяг ВК 14, 15, 16, 17, 18, 20 – 3 кредити ЄКТС, а ОК 19 – 6 кредитів, що дещо звужує індивідуалізацію освітньої траєкторії здобувача. Зосередити увагу на використанні соціальних навичок у компонентах ОП, які забезпечують компетентності із можливістю командної роботи під час обробки даних методом дисперсійного та кореляційного аналізів після проходження навчальних і виробничих практик у дендропарку, агрохолдингах, НДІ, на базі коледжів, сільських рад. У НП, розподіл аудиторних годин за тижнями дещо не відповідає загальному обсягу – 30 год, а саме у I семестрі – 28 годин, в II – 33 год, а в III – 28 год. Рекомендовано переглянути ПРН в ОК 5. Комп'ютерні технології програмування родючості ґрунтів і врожайності сільськогосподарських культур, оскільки вони є не збалансованим, порівняно з іншими ОК ОПП. Удосконалити форму вибору ВК, а саме зробити вибіркові дисципліни переліком задля підтримання студентоцентрованого підходу до навчання. І додати до ОП і НП можливість вибору освітнього компонента з інших освітніх програм. Узгодити розподіл аудиторних годин за тижнями відповідно до загального обсягу годин.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Аналізування змістовного наповнення освітньої програми «Агрономія» вказує відповідність предметній області спеціальності 201 Агрономія галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство. Основний напрямок ОПП – є регіональна спрямованість. Освітні компоненти ОПП логічно взаємопов'язані в чітко організованій структурі зі зв'язками між окремими ОК. Задля покращення освітньої діяльності за ОПП рекомендовано переглянути збалансованість представлених ПРН в ОК, порівняно з іншими дисциплінами. Удосконалити форму вибору ВК й додати до ОП і НП можливість вибору освітнього компонента з інших освітніх програм. Узгодити розподіл аудиторних годин за тижнями відповідно до загального обсягу годин. Зосередити увагу на використанні соціальних навичок у компонентах ОП, які забезпечують компетентності із можливістю командної роботи під час обробки даних методом дисперсійного та кореляційного аналізів після проходження навчальних і виробничих практик у дендропарку, агрохолдингах, НДІ, на базі коледжів, сільських рад. Зважаючи на наведені сильні сторони й позитивні практики у контексті Критерію 2 ЕГ зробила висновки про загальну відповідність ОП «Агрономія» рівню В з недоліками, що не є досить суттєвими, і вже у процесі вирішення.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання, у тому числі і на ОП «Агрономія», для здобуття вищої освіти у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, є цілком зрозумілими та чіткими, й оприлюднені на офіційній сторінці закладу у відкритому структурованому доступі [<https://cutt.ly/GVV9cXo>; <https://admission.pnu.edu.ua/>]. Розділ «Інформація для абітурієнтів» [<https://cutt.ly/3VV935A>] містить увесь необхідний перелік необхідного й корисного контенту для абітурієнтів, а саме (офіційна інформація, матеріали інструктивного характеру щодо вступу, програми вступних випробувань <https://cutt.ly/6VV8X8s>, розклад вступних випробувань і т.д.). У зустрічі зі здобувачами вищої освіти, магістр 1 року навчання зазначив, що правила вступу є чіткими й зрозумілими, а сама процедура вступу до магістратури закладу освіти є регульована. Під час дискусії з відповідальним секретарем приймальної комісії ЗВО було зазначено всю необхідну інформацію щодо діяльності структурного підрозділу, підтверджено відсутність дискримінаційних положень у правилах прийому, а також доведено, що правила вступу та програми фахових вступних випробувань оновлюються кожного року й затверджуються у лютому. На сайті закладу у вкладці «Приймальна комісія» функціонує інтерактивна форма для зворотного зв'язку «Запитання-відповіді»

<https://cutt.ly/sVV7tPo>, а також є чітко зазначені відповіді на важливі питання при вступі на навчання до ЗВО. У цілому, правила прийому на навчання на ОП для здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» за спеціальністю 201 «Агрономія» є чіткими й зрозумілими й вчасно висвітлюються на офіційному сайті закладу.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за реалізації ОП «Агрономія» чітко регламентуються документом «Правилами прийому до ПНУ імені Василя Стефаника у 2022 році» <https://cutt.ly/IVBier3>. Для здобуття ступеня магістра приймаються особи, які мають ступінь бакалавра, магістра (ОКР спеціаліста). Згідно з процедурою передбачено складання фахового вступного випробування зі спеціальності <https://cutt.ly/6VV8X8s>, який передбачає очну або дистанційну (за рішенням установи) перевірку здатності до опанування ОП на основі здобутих раніше компетентностей та представлення вступником його особистої зацікавленості у вступі на освітню програму, досягнення й очікування у мотиваційному листі. У Програмі фахового вступного випробування подано перелік питань, що за змістом відповідають специфіці ОП та спеціальності 201 «Агрономія», проте назву «Програми фахового вступного випробування», а саме в редакції: «Агрохімія і ґрунтознавство» варто узгодити з її наповненням. Також варто зауважити, що програма не містить зразка екзаменаційного білета та/або тестового завдання з фахових освітніх компонент з урахуванням структурного наповнення теоретичними питаннями і практичними завданнями й чітко зазначених критеріїв оцінювання.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО порядок визнання результатів навчання (РН) регламентується чинними положеннями: - «про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»» <https://cutt.ly/iVBtGJg>; - «про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу (нова редакція) п. 12» <https://cutt.ly/eVByqbt>; - «про академічну мобільність учасників освітнього процесу» <https://cutt.ly/4VByRXJ>. Згідно з зазначеними нормативними документами варто зауважити про дієвість, зрозумілість й чіткість порядку визнання РН, отриманих в інших закладах освіти та про відповідність їх Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в ЄС. У рамках реалізації ОП «Агрономія» не виявлено прикладів визнання РН, отриманих в інших ЗВО, зокрема у рамках академічної мобільності. Виходячи з вищезазначеного, експертами виявлено недостатню широку поінформованість студентів щодо основних складових процедури визнання РН, отриманих в інших ЗВО, наголошуючи, що з подібними випадками не зіштовхувались, й рекомендовано залучати здобувачів до процедури інформування щодо їхніх можливостей визнання РН, отриманих в інших закладах освіти та у рамках академічної мобільності.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюються нормативним документом «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»» <https://cutt.ly/iVBwJLW>. У документі чітко, зрозуміло й послідовно прописані загальні положення, порядок встановлення кредитів ЄКТС, порядок зарахування результатів неформальної освіти й процедура оформлення документів. Правила визнання РН, отриманих у неформальній освіті є доступними для учасників освітнього процесу. У ході дистанційного візиту виявлено, що практики застосування правил визнання результатів навчання на ОП «Агрономія» не було, а також й те, що студенти є недостатньо поінформованими з дієвістю процедури.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Умови прийому на навчання для здобуття ступеня вищої освіти магістра, за реалізації ОП «Агрономія» та у ЗВО в цілому, визнання та перезарахування РН, отриманих в інших закладах освіти й у неформальній освіті, чітко зазначені у діючих положеннях, які оприлюднено на офіційній інтернет-сторінці установи. Для абітурієнтів висвітлено всі умови та процедури вступу, які є чіткими й зрозумілими для них, з урахуванням специфіки освітньої програми «Агрономія». Наповнення програми фахових вступних випробувань є базовою основою для вивчення навчальних дисциплін ОП й відповідає необхідному рівню компетентностей, про що було підтверджено у ході

акредитаційної експертизи та змістовною інформацією на вебсторінці ЗВО. Дискримінаційних обмежень не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Виявлено недостатню широку поінформованість студентів щодо основних складових процедури визнання РН, отриманих в інших ЗВО, у неформальній освіті та у рамках академічної мобільності. Рекомендовано залучати здобувачів до процедури інформування щодо основних складових процедури визнання РН, отриманих в інших ЗВО, у неформальній освіті та у рамках академічної мобільності. Назву «Програми фахового вступного випробування» за спеціальністю 201 «Агрономія», а саме: «Агрохімія і ґрунтознавство» не узгоджено з її змістовним наповненням. Також програма не містить зразку екзаменаційного білета та/або тестового завдання з фахових освітніх компонент з урахуванням структурного наповнення теоретичними питаннями і практичними завданнями й чітко зазначених критеріїв оцінювання. Рекомендовано узгодити назву Програми фахового вступного випробування «Агрохімія і ґрунтознавство» за спеціальністю 201 «Агрономія» з її змістовним контентом, додати зразок екзаменаційного білета та/або тестового завдання з фахових ОК з урахуванням структурного наповнення теоретичними питаннями й практичними завданнями й чітко зазначених критеріїв оцінювання.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Умови й правила вступу до магістратури є чіткими, структурованими, зрозумілими для усіх учасників освітнього процесу, й вчасно висвітлюються на офіційній сторінці ЗВО. Наповнення програми фахових вступних випробувань є базовою основою для вивчення навчальних дисциплін ОП й відповідає необхідному рівню компетентностей, про що було підтверджено у ході акредитаційної експертизи та змістовною інформацією на вебсторінці ЗВО. Проте назву Програми фахового вступного випробування за спеціальністю 201 «Агрономія», а саме: «Агрохімія і ґрунтознавство» не узгоджено з її змістовним наповненням. Також програма не містить зразку екзаменаційного білета та/або тестового завдання з фахових освітніх компонент з урахуванням структурного наповнення теоретичними питаннями і практичними завданнями й чітко зазначених критеріїв оцінювання. Загалом освітня програма «Агрономія» відповідає рівню В за Критерієм 3 з недоліками, що є несуттєвими. З метою поліпшення освітньої складової за реалізації ОП бажано залучати здобувачів до процедури інформування щодо основних складових процедури визнання РН, отриманих в інших ЗВО, у рамках академічної мобільності та у неформальній освіті, випадків застосування яких наразі ще не було.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Освітній процес за ОП «Агрономія» другого магістерського рівня вищої освіти реалізовується на основі інституційної очної (денної) форми навчання, який регламентовано: «Положенням про організацію освітнього процесу у ЗВО «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://bit.ly/33N7loD>) та відповідно до вимог стандарту ВО України (<http://surl.li/dgyzv>). ОП «Агрономія» передбачає можливість формування індивідуальних освітніх траєкторій, студентоцентризму, застосування методів активного навчання, розширення автономії здобувачів вищої освіти, а також рефлексивний підхід до процесів навчання й викладання як з боку здобувачів вищої освіти, так і викладачів. Вибір тем курсових робіт та кваліфікаційної роботи здійснюється студентами із врахуванням їх вподобань та індивідуальних напрямів розвитку. Здобувачі працюють у віртуальному освітньому середовищі на корпоративній платформі d-learn OWL2 (ru.edu.ua) це було підтверджено під час фокус груп зі здобувачами та НПП. На прохання надати гостьовий доступ з освітнім контентом (d-learn.ru.if.ua) було відмовлено, але під час відеозустрічі Григорів Я. Я. продемонструвала фрагменти освітніх компонент курсу: НМК та тести для поточного оцінювання здобувачів. Невід'ємною складовою навчання є науково-дослідна робота у наукових гуртках кафедр, результати якої служать згодом базою для написання кваліфікаційної роботи магістра. Дієвим методом досягнення ПРН є практична підготовка. (<http://surl.li/dhbvk>) В ОП (<http://surl.li/dhapd>) передбачено дві ВП по 6 кредитів ЄКТС (4 тижні кожна), та науково-дослідна практика (15 кредитів ЄКТС, 10 тижнів). ЗВО відреагував на рекомендації роботодавців і збільшив обсяг ВП з 9 до 12 кредитів та на НДП -15 кредитів. У НП (<http://surl.li/dhbvxz>) запроваджено реалізацію вимог студентоцентрованого підходу шляхом розподілу на обов'язкові та вибіркові групи дисциплін, передбачених для вивчення. Студентам надається право вибору з НП 26.7% ОК (24 кредити). Перелік вибіркових дисциплін представлений на сайті випускової кафедри (<http://surl.li/dhibm>). Відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи забезпечується

впровадженням опитування здобувачів та стейкхолдерів щодо відповідності дисциплін, що викладаються. 201 Агрономія Магістр – Кафедра лісового і аграрного менеджменту (pnu.edu.ua). Таким чином, форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених в освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. Крім того, вони узгоджуються зі студентоцентрованим підходом та принципами академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

У результаті проведення зустрічей зі здобувачами вищої освіти та в межах спілкування з іншими фокус-групами, з'ясовано, що здобувачі та інші учасники освітнього процесу своєчасно проінформовані щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання. Уся потрібна інформація для учасників освітнього процесу у вільному доступі є на сайті ПНУ ім. В. Стефаника за посиланнями: – ОПП Агрономія <https://kag.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/27/2022/09/201-OP-Agro-mag-2022.pdf>. Необхідну інформацію студенти отримують із силабусів, які доступні за посиланням <http://surl.li/dhbsf>. Навчальний план ОП Агрономія <http://surl.li/dhbzx> та графік навчального процесу <http://surl.li/dhcaf> Терміни та час проведення різних видів навчальної роботи регламентуються розкладами занять, графіками іспитів, графіками роботи екзаменаційних комісій, консультацій, захистів курсових робіт і практик, а також наказами на проведення практик. Порядок та критерії оцінювання знань у межах окремих освітніх компонентів висвітлено у «Положенні про організацію освітнього процесу у ЗВО «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://bit.ly/33N7loD>. Водночас така інформація представлена у навчально-методичних комплексах дисциплін, конспектах лекцій, методичних рекомендаціях, навчальних посібниках, робочих зошитах з дисципліни. Вище зазначена інформація щодо навчання на ОП висвітлена на сайті університету та на платформі Google Workspace в домені <https://pnu.edu.ua/> або в системі дистанційного навчання <https://test-d-learn.pnu.edu.ua/>, що забезпечує швидкий та повний доступ учасникам освітнього процесу. Розклади занять і графіки консультацій оприлюднюються не пізніше, ніж за три дні до їх початку. Графіки підсумовування заліків і складання іспитів оприлюднюються не пізніше, ніж за місяць до початку екзаменаційної сесії. Інформація своєчасно доводиться до учасників освітнього процесу в усній, друкованій та електронній формах. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освіти. На сайті Центру забезпечення якості <http://surl.li/dhbza> запроваджено опитування здобувачів освіти щодо якості освіти та освітнього процесу. Інформування здобувачів про цілі, зміст, очікувані програмні результати навчання, критерії оцінювання відбувається на перших парах нового навчального року викладачем ОК, а також кураторами. Під час фокус групи здобувачі підтвердили дану інформацію та зазначили що силабуси, анотації навчальних дисциплін, критерії оцінювання є для них зрозумілими та знаходяться у вільному доступі на сайті кафедри та у системі. d-learn. Враховуючи незначні зауваження та можливість їх виправлення найближчим часом, ЕГ прийшла до висновку про відповідність підкритерію 4.2.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Відповідно до положення про організацію освітнього процесу в ПНУ ім. В. Стефаника здобувачі ОП беруть участь у заходах з освітньої, наукової, науково-дослідної діяльності, що проводяться в Україні та за кордоном. Здобувачі залучаються до наукових досліджень на засадах академічної свободи, зокрема, до написання студентських конкурсних робіт. Так, здобувач вищої освіти Турок О.Ю. брав участь у конкурсах наукових робіт <http://surl.li/gmyq> та у Всеукраїнських конференціях Дослідження за відповідною тематикою здійснюються самостійно під керівництвом науково-педагогічних працівників. Результати дослідження доповідаються та публікуються у фахових виданнях, збірниках матеріалів щорічних Всеукраїнських та Міжнародних конференцій, які завантажено у систему Нацагенства. Результати досліджень лягають в основу для написання кваліфікаційних та курсових робіт. У ЗВО налагоджено діяльність наукових гуртків: «Сучасні технології вирощування сільськогосподарських культур», «Відтворення родючості деградованих ґрунтів», які створені відповідно до Положення про студентський науковий гурток, проблемну групу і кафедральний (міжкафедральний) науковий семінар ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <http://surl.li/gfzq>. Здобувачі вищої освіти беруть участь у Всеукраїнських студентських олімпіадах зі спеціальності «Агрономія» серед вищих аграрних навчальних закладів <http://surl.li/ggab>, так, Ольга Тимків виборола третє місце серед учасників олімпіади <http://surl.li/ggab>.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Процедура оновлення викладачами змісту освітніх компонентів регулюється центром забезпечення якості <https://sqa.pnu.edu.ua/> та внутрішньою системою управління якістю ЗВО під час здійснення моніторингу освітнього процесу, схема якого показана на сайті університету <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/pages/scheme-suaufullpage.html>. Оновлення змісту освітніх компонентів ОП «Агрономія» відбувається щорічно на підставі рекомендацій роботодавців, анкетування студентів, та рекомендацій науково-педагогічних працівників <http://surl.li/ggeg>. Враховано рекомендації роботодавців та здобувачів щодо переведення ділової іноземної мови

професійного спрямування з вибіркової до нормативної дисципліни. (НП завантажений у систему Нацагентства). Перегляд, обговорення та оцінювання змісту освітніх компонентів відбувається під час проведення відкритих засідань випускової кафедри лісового і аграрного менеджменту із запрошенням студентів двох курсів, методичних семінарів <https://comp-sc.pnu.edu.ua/meetings/>, а також на методичних та вчених радах факультету природничих наук, що підтвердили на онлайн зустрічах як здобувачі, так й науково-педагогічні працівники випускової кафедри та адміністрація університету. Проводяться бесіди з роботодавцями щодо необхідних й бажаних знань та навичок випускників, що підтверджено під час дистанційної зустрічі з фокус-групою роботодавців та протоколом засідання кафедри <http://surl.li/ggca>. Зауваження зроблені на попередній акредитації щодо наповнення силабусів навчальних дисциплін новітньою літературою були враховані та виправлено. Згідно наданого ЗВО аналізу анкетувань задоволеність здобувачів навчальним процесом, змістом силабусів, рівнем кваліфікації викладачів і зрозумілістю викладання ними навчального матеріалу становить досить високий відсоток <http://surl.li/dhoej>. Тематика наукових досліджень НПП, їх публікацій у фахових виданнях або виданнях Scopus, WoS відповідають профілю дисциплін, які вони викладають <http://surl.li/ggch>.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» відбувається через участь НПП та здобувачів освіти у міжнародних проєктах <http://surl.li/ggcs>, конференціях про що підтверджено прикріпленими документами у системі Нацагентства, через публікації які входять до НМБ Scopus та Web of Science <http://surl.li/dhnyx>, у наукових виданнях іноземних університетів-партнерів <http://surl.li/ggcs>, проходження стажування у закордонних університетах НПП кафедри <http://surl.li/dhoej>, так на зустрічі фокус групи з НПП це було підтверджено. У ЗВО функціонує відділ міжнародних зв'язків <https://ic.pnu.edu.ua/>. Можливості академічної мобільності учасників освітнього процесу регламентуються «Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу», яке доступне за посиланням <http://surl.li/dhoio>. У рамках академічної мобільності <http://international.amu.edu.pl/bilateral-agreements/> здобувачам після відбору для участі у програмі обміну надається право безплатно навчатися в Університеті Адама Міцкевича в Познані, на підставі угоди про наукову та культурну співпрацю <http://surl.li/dhiuc>. Експертна група виявила наступні напрями інтернаціоналізації в межах реалізації ОП «Агрономія»: між ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Університетом імені Адама Міцкевича у Познані (УАМ; Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, UAM) та університетом у Лодзю (Uniwersytet Łódzki) укладено угоди про співпрацю. ЗВО укладено угоди із вітчизняними <http://surl.li/ggou>, та закордонними університетами й науковими установами із 19 країн світу <http://surl.li/ggcs>. Укладено угоду про співпрацю з Рільничою Академією в м. Вроцлав (Польща) <http://surl.li/gmyz>. Велику роботу проводить в цьому напрямку професори М.Д. Волощук, У.М. Карбівська, доценти кафедри М.М. Климчук, П.М. Дмитрик, О.Ю.Турак. Проводяться відкриті лекції з залученням іноземних фахівців. Так, професор Університету міста Орлеан (Франція), доктор в галузі рослинної біології та лісознавства Domenico Morabito провів лекцію на тему: “Використання біочару з метою очищення ґрунту, забрудненого важкими металами та застосування нітратів у ґрунтах сільськогосподарського призначення” <http://surl.li/ggqv>. Гарант ОП Агрономія Уляна Карбівська у 2021 році пройшла міжнародне стажування у Cuiavian University in Włocławek (6 кредитів), яке підтверджено відповідним сертифікатом (<http://surl.li/dhoej>). До того ж активно публікується у НМБ Scopus та Web of Science, займає 4 місце у рейтингу факультету природничих наук серед НПП. Практики залучення українських студентів даної ОП до програм обміну не було в рамках міжнародного грантового проєкту Erasmus+.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильними сторонами є: - Навчання і викладання за ОП «Агрономія» сприяє досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання. Форми та методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. - Учасники освітнього процесу мають можливість вільно отримувати у вільному доступі, вчасно інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання по кожній ОК. - Розроблена система дистанційного навчання на корпоративній навчальній платформі d-learn. (OWL2 (pnu.edu.ua) Яка активно використовується, у ній поновлюються НМК, курси, які проходять апробацію та сертифікацію. Випусковою кафедрою враховані рекомендації та виправлені зауваження у силабусах. - Здобувачі вищої освіти мають можливість розвивати ЗК, ФК отримувати ПРН та займатися науковою роботою завдяки проходженню виробничої практики на базі провідних виробничих і наукових установ. - Науково-педагогічні працівники активно беруть участь у міжнародній співпраці, мають публікаційну активність, що підтверджується їх участю у міжнародних наукових та навчальних проєктах, конференціях, публікаціях у НМБ Scopus та Web of Science тощо. - Студенти беруть участь у міжнародних конференціях та олімпіадах і здобувають призові місця про що свідчать сертифікати та дипломи. - Університет сприяє професійному розвитку НПП і здобувачів через співпрацю з вітчизняними і закордонними установами. - На ОП «Агрономія» поєднується навчання з дослідницькою роботою з урахуванням стратегії інтернаціоналізації ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Варто було б підвищити рівень знань випускників ОП з іноземної мови, а окремі дисципліни професійного спрямування викладати іноземною мовою. Рекомендується продовжити розпочату інтернаціоналізацію навчання та впроваджувати програми подвійних дипломів за освітньою програмою «Агрономія». Залучати професіоналів-практиків до викладання окремих тематичних лекцій щодо сучасних напрямків, які стосуються ОП «Агрономія».

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Методи та форми навчання за ОП «Агрономія» сприяють досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання. Вони повною мірою відповідають вимогам студентоцентрованого підходу. Інформування здобувачів освіти про освітній процес є доступним, зрозумілим та своєчасним через сформовані ефективні канали комунікації. Для другого (магістерського) рівня вищої освіти дослідницька компонента є достатньою в освітньому процесі за ОП «Агрономія» і показує особливості цієї програми. Зміст освітніх компонентів оновлюється та відповідає сучасним науковим та технічним досягненням. Варто було б підвищити рівень знань випускників ОП з іноземної мови, а окремі дисципліни професійного спрямування викладати іноземною мовою. Рекомендується продовжити розпочату інтернаціоналізацію навчання та впроваджувати програми подвійних дипломів. Залучати професіоналів-практиків до викладання окремих тематичних лекцій щодо сучасних напрямків в агрономії. Виявлені недоліки не є суттєвими та не впливають на якість підготовки здобувачів за ОП «Агрономія», тому рівень відповідності за Критерієм 4 – В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Оцінювання здобувачів здійснюється за формами контрольних заходів та критеріями, які регламентуються у ЗВО «Положенням про організацію освітнього процесу...» <http://surl.li/jkzn> та «Наказом про порядок проведення оцінювання успішності студентів...» <http://surl.li/ggdj>, які є достатньо чіткими, зрозумілими та загальнодоступними. При цьому передбачено такі різні рівні (ректоровський, факультетський, кафедральний та самоконтроль) та види контролю (вхідний, поточний, підсумковий та відтермінований контроль) контролю здобувачів. На початку вивчення дисципліни передбачено вхідний контроль, а поточний контроль виконують впродовж року на всіх видах занять. Підсумковий контроль проводиться як семестровий у вигляді іспиту або заліку. Також передбачено відтермінований контроль, який проводять через певний проміжок часу для виконання контролю залишкових знань у здобувачів. Знання здобувачів з окремих освітніх компонентів оцінюються за наступними критеріями: 90-100 балів – відмінно, 70-89 балів – добре, 50-69 балів – задовільно, менш як 50 балів – незадовільно. На підсумковий контроль у вигляді іспиту виділено – 50 балів. У силабусах з окремих дисциплін наявна інформація щодо компетентностей та ПРН, які отримують здобувачі ОП після їх вивчення. Усі контрольні заходи та порядок оцінювання освітніх компонентів у цілому є зрозумілими та доступними, що підтверджено онлайн-бесідою ЕГ зі здобувачами, ознайомленням із наданими силабусами освітніх компонентів.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форми виконання атестації здобувачів ОП «Агрономія» відповідають вимогам стандарту <http://surl.li/dgyzv>, яким передбачено публічний захист кваліфікаційної роботи. ОП «Агрономія» (затверджено у 2022 році) передбачає єдину форму атестації – публічний захист кваліфікаційної роботи, який сприяє встановленню досягнення окремих ПРН, а саме: використовувати методологію наукових досліджень, спеціальні методи та інструменти експериментальних досліджень, сучасні методи обробки даних для розв'язання складних задач агрономії; інтегрувати знання з різних галузей для розв'язання теоретичних та/або практичних задач і проблем агрономії; здійснювати пошук необхідної інформації та оцінювати її в науково-технічній літературі, аналізувати, обробляти та оцінювати цю інформацію; планувати й виконувати наукові та прикладні дослідження у сфері агрономії, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають

процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів у ЗВО є чіткі, зрозумілі та доступні на вебресурсах: <http://surl.li/dhbwk>, <http://surl.li/ggdj>, <http://surl.li/lqxz>. Контрольні заходи проводяться у вигляді екзаменів або заліків, зміст завдань формується кафедрою. З переліком питань, ФКЗ та критеріями оцінювання здобувача ознайомлює НПП, також цю інформацію містять РПНД. Підсумковий бал КЗ у формі заліку формується як сума балів отримана за поточний та модульний контроль, якщо КЗ проходить у формі екзамену, підсумковий бал формується як сума балів за екзамен та за змістові модулі. Якщо сумарно за змістові модулі набрано менш як 25 б., до екзамену допуск не надається. За відсутності студента без поважних причин чи в разі нескладання модуля у встановлений термін бал за окремим модулем рівний "0". Якщо здобувач не подав вчасно курсову роботу (КР) або не захистив її чи захистив незадовільно, він виконує КР за новою темою або доопрацьовує проєкт за попередньою темою, в термін визначений керівником. КР вважається захищеною, якщо здобувач отримав від 50 б. Критерії оцінювання КР визначаються методичними рекомендаціями за відповідним ОК. Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів включає Наказ «Про затвердження антикорупційної програми ДВНЗ «ПНУ імені Василя Стефаника» <http://surl.li/lqyf>. Особа, яка дізналась про конфлікт інтересів зобов'язана повідомити про це керівнику, який своєю чергою протягом 2-ох робочих днів має визначитись зі способом його врегулювання: 1) усунення працівника від прийняття рішень; 2) встановлення додаткового контролю за прийнятими рішеннями; 3) обмеження доступу до певної інформації; 4) перегляд обсягу функціональних обов'язків; 5) переведення на іншу посаду чи звільнення працівника. Порядок оскарження результатів КЗ та порядок їх повторного проходження зазначений в Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів <http://surl.li/ggdj>. Для оскарження результатів КЗ здобувач може звернутись із письмовою заявою до зав.кафедри не пізніше наступного дня після оголошення результатів. Зав.кафедри формує апеляційну комісію з 3-х викладачів, одним з яких є викладач дії якого оскаржуються. Комісія наступного дня після звернення розглядає апеляцію. За її результатами бал підвищують або залишають без змін. Рішення апеляційної комісії оскарженню не підлягає. Положення про порядок повторного вивчення дисциплін <http://surl.li/lqyk>. Здобувач може повторно пройти вивчення дисципліни власним коштом із виконанням усіх видів контролю. Вартість послуги визначає ЗВО. Повторне вивчати дисципліну студент може лише 1 раз. Скласти іспит чи залік з нього потрібно до останнього дня тижня, що передує наступній атестації, або за два тижні до початку роботи Екзаменаційної комісії, якщо це останній семестр навчання за тим чи іншим ОР. Встановлені порядок та правила зі слів здобувачів дотримуються під час проведення контрольних заходів та вчасно доводяться до їх відома викладачами. Прикладів застосування наведених процедур на ОП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти, а також процедури дотримання академічної доброчесності у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» регламентовані низкою внутрішніх документів, які розташовано за посиланням <http://surl.li/ggeu>. До них належать: кодексом честі <http://surl.li/dhres>; положення про запобігання академічному плагіату <http://surl.li/dhrfb>; положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності <http://surl.li/dhrfs>. Під час онлайн-бесіди ЕГ зі здобувачами встановлено, що здобувачі ОП «Агрономія» знайомі з основними поняттям академічної доброчесності та її принципами. Також інші фокус групи підтвердили, що ЗВО періодично організовує та проводить заходи із популяризації академічної доброчесності. При цьому використовується таке програмне забезпечення виявлення подібності та текстових запозичень, як Unicheck та Strikeplagiarism. ЗВО має укладені договори із розробниками зазначеного програмного забезпечення, копії яких ЕГ надано як підтверджуючі документи. Щорічні опитування здобувачів ОП «Агрономія» також стосуються їх обізнаності принципам академічної доброчесності. Передбачається перевірка кваліфікаційних робіт щодо виявлення подібності та текстових запозичень. Встановлено, що бібліотека ЗВО містить репозитарій кваліфікаційних робіт в паперовому та електронному вигляді <http://surl.li/dhrig>. Здобувачі знають процедури запобігання та виявлення плагіату, дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування. ЕГ під час онлайн-зустрічі зі здобувачами ОП «Агрономія» встановила про відсутність скарг на об'єктивність оцінювання. Окрім того, викладачі випускової кафедри підтвердили про відсутність на ОП «Агрономія» фактів порушень академічної доброчесності здобувачами.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильними сторонами є: - чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання здобувачів ОП «Агрономія»; - відсутність практики застосування оскарження результатів навчання, що свідчить про об'єктивне оцінювання здобувачів та підтверджено під час зустрічі з фокус-групами; - наявність у достатньому обсязі якісних, чітких, зрозумілих та доступних внутрішніх документів у ЗВО щодо контрольних заходів, оцінювання здобувачів ОП

«Агрономія» та академічної доброчесності; - у ЗВО систематично проводяться заходи щодо популяризації політики, стандартів і процедур дотримання академічної доброчесності; - відсутність на ОП «Агрономія» фактів порушень академічної доброчесності здобувачами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Рекомендується покращити популяризацію принципів академічної доброчесності серед здобувачів в умовах дистанційного навчання. Уявлення про академічну доброчесність не повинно бути обмеженим лише протидією академічному плагіату. Рекомендовано популяризувати здобувачам ОП «Агрономія» не тільки перевірку на академічний плагіат кваліфікаційних робіт на платформах з якими ЗВО уклав договір (Unicheck, Strikeplagiarism), а й студентські роботи що містять елементи досліджень та інновацій до перевірки робіт на плагіат.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОП «Агрономія» другого (магістерського) рівня вищої освіти достатньо відповідає підкритеріям 5.1, 5.2, 5.3 та дещо потребує удосконалення за підкритерієм 5.4. Враховуючи зазначені вище недоліки, які не є суттєвими, також сильні сторони, ЕГ вважає, що ОП «Агрономія» другого (магістерського) рівня вищої освіти у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” в цілому відповідає Критерію 5 за рівнем В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Виконаний ЕГ аналіз професійної кваліфікації викладачів, які беруть участь у реалізації ОП «Агрономія» другого (магістерського) рівня вищої освіти свідчить про те, що їх професійний та науковий рівень повною мірою відповідає закріпленим за ними дисциплінам. Це підтвердили викладачі та здобувачі ОП під час онлайн-зустрічей із нами та підтверджено наданими додатковими документами, що прикріплено у систему Нацагенства. До освітнього процесу за ОП «Агрономія» залучається в розрізі обов'язкових компонент – 6 викладачів, а саме Карбівська Уляна Миронівна – професор, стаж науково-дослідної (педагогічної) роботи 19 р.; Шеленко Діана Іванівна – професор, стаж науково-дослідної (педагогічної) роботи 16 р.; Дмитрик Павло Миколайович – доцент, стаж науково-педагогічної роботи 15 р.; Титунь Оксана Леонідівна – доцент, стаж науково-педагогічної роботи 19 р.; Турак Олег Юрійович – доцент, стаж науково-педагогічної роботи 17 р.; Григорів Ярослава Ярославівна – викладач, стаж науково-педагогічної роботи 4 р. Усі викладачі вони є фахівцями у своїй галузі та достатньо відомими в освітній та науковій спільноті. Проведення освітньої діяльності на ОП здійснюється виключно НПП, які мають науковий ступінь та вчене звання, при цьому понад 43% з них мають науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора, а решта 57% кандидати наук, доценти, середній вік яких 45 років. Додатково виконаний аналіз профілів викладачів випускової кафедри у наукометричних базах свідчать про те, що напрям їх наукової діяльності повною мірою відповідає компонентам ОП «Агрономія», а їх академічна та професійна кваліфікація забезпечує досягнення визначених програмою цілей та програмних результатів навчання. Викладачі випускової кафедри, а саме професор М.Д. Волощук, доценти кафедри М.М.Климчук, У.М.Карбівська, Дмитрик П.М., Турак О.Ю., активно підтримують міжнародні зв'язки й налагоджують співпрацю із Рільничою Академією в м. Вроцлав (Польща) (<http://surl.li/gmyz>). Окремі викладачі випускової кафедри (зокрема, проф. Карбівська У.М. впродовж 2019-2020 та 2020-2021 н.р.) ввійшли в п'ятірку кращих науково-педагогічних працівників факультету природничих наук. На підставі проаналізованої документації та проведених ЕГ онлайн-зустрічей з академічною спільнотою підтверджується, що академічна та професійна кваліфікація викладачів випускової кафедри відповідає чинним вимогам до них. Попри те, є потреба у підвищенні рівня іноземної мови НПП, які викладають на ОП «Агрономія». Саме це забезпечить підвищення якості ОП «Агрономія», підвищення рівня міжнародної співпраці з установами та відповідно цілі та програмні результати навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів на заміщення вакантних посад НПП у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» регламентується чинним «Положенням про порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників» (<http://surl.li/ggog>). НПП на ОП «Агрономія» обирають за конкурсом на заміщення відповідних посад на підставі таємного голосування терміном до п'яти років відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Статуту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та з урахуванням «Положення про порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників» (<http://surl.li/ggog>). Конкурсний відбір проводиться на засадах відкритості, гласності, законності, неупередженості ставлення до кандидатів на вакантні посади. На підставі проведених онлайн-бесід ЕГ з адміністративним персоналом та викладачами випускової кафедри встановлено, що проведення конкурсного добору НПП на ОП «Агрономія» здійснюється із врахуванням у кандидатів професіоналізму, наявності наукового ступеня та вченого звання за профілем освітніх компонент, рівня освіти, позитивних відгуків від здобувачів вищої освіти, наявність наукових праць у галузі, достатнього науково-педагогічного стажу роботи, наявності наукових праць (особливо тих, що індексуються у наукометричних базах Scopus, WoS), методичних розробок, підвищення кваліфікації з відповідного напрямку тощо. Під час роботи ЕГ, зокрема під час онлайн-зустрічі з академічним персоналом кафедри лісового і аграрного менеджменту, підтверджено прозорість конкурсного відбору на заміщення вакантних посад. Зокрема, викладачі випускової кафедри підтвердили, що їх повною мірою влаштовує процедура конкурсного добору за критеріями, які сприяють розвитку професіоналізму.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЗВО та зокрема кафедра лісового і аграрного менеджменту залучає роботодавців до реалізації ОП «Агрономія». Роботодавці під час онлайн-зустрічі підтвердили участь в обговоренні проєкту ОП «Агрономія», яку розміщено на сайті випускової кафедри за посиланням <http://surl.li/cyvf>. Зокрема, ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, а саме Лиса Н.М., кандидата сільськогосподарських наук, старшого наукового співробітника, вченого секретаря Прикарпатської державної сільськогосподарської дослідної станції Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН України, Чумбея В.В. - кандидата сільськогосподарських наук, голову фермерського господарства «Житні лани», голову Асоціації фермерів Надвірнянського району <http://surl.li/dhsre>. Викладачі та здобувачі ОП «Агрономія» мають можливість проходити відповідно стажування та виробничі практики на укладених угод із науково-дослідною установою Прикарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту сільського господарства в Карпатському регіоні НААН України, договір №8 ст/20 від 03 листопада 2020 року, ННЦ «Інститут землеробства НААН» договір №97 с/21 від 25 жовтня 2021 року. Спостерігається постійна співпраця випускової із компаніями-партнерами, спільно із якими організують зустрічі (семінари, конференції, круглі столи, зустрічі з фахівцями-практиками тощо) роботодавців зі здобувачами ОП «Агрономія» (<https://kag.pnu.edu.ua/>). Під час онлайн-зустрічі ЕГ із роботодавцями виявлено їх професійне бачення проблем та шляхів удосконалення співпраці стосовно удосконалення ОП «Агрономія».

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

До аудиторних занять під час реалізації ОП «Агрономія» залучаються роботодавці та їхні працівники. Їх практичний досвід забезпечує формування відповідних компетентностей у здобувачів за цією ОП. ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу на даній ОП в рамках різних форм співпраці (угоди про співпрацю <http://surl.li/dhstm>). Під час онлайн зустрічей зі здобувачами ОП та її академічним персоналом виявило, що професіонали-практики, експерти в галузі агрономії й представники роботодавців беруть безпосередню участь у проведенні аудиторних занять. Для здобувачів ОП «Агрономія» організуються зустрічі з гостьовими лекторами, роботодавцями та професіоналами практиками <http://surl.li/dhsuh>. Представники роботодавців зазначили ЕГ про бажання бути більш активно залученими до освітнього процесу. Зокрема, хочуть мати можливість отримувати детальні теми наукових досліджень здобувачів ОП «Агрономія» задля коригування їх проблематики стосовно актуальності для регіону.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Порядок професійного розвитку викладачів у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» через власні програми або у співпраці з іншими організаціями регламентується «Положенням про стажування та підвищення кваліфікації наукових, педагогічних і науково-педагогічних працівників», яке доступне за посиланням <http://surl.li/ggoh>. У цьому положенні повною мірою відображено особливості підвищення кваліфікації НПП та їх професійного розвитку. Представник відділу кадрового забезпечення та начальник навчально-методичного відділу ЗВО, які були на зустрічі експертної групи із допоміжними (сервісними) структурними підрозділами підтвердили, що в університеті здійснює постійний моніторинг та планування підвищення кваліфікації викладачів окремих кафедр. Усі викладачі випускової кафедри лісового і аграрного менеджменту за останніх 5 років пройшли підвищення кваліфікації та професійної майстерності, що підтверджено свідоцтвами (довідками) та бесідами з НПП та адміністративним персоналом ЗВО. Зокрема, ЗВО пропонує програми з підвищення кваліфікації та тренінги щодо розвитку загальних і професійних компетентностей,

актуальних навичок викладача. Зокрема, Карбівська У.М. (2018-2020 рр.) навчалася в докторантурі за спеціальністю 201 Агрономія, а у 2021 р. успішно захистила докторську дисертацію. Професора кафедри лісового і аграрного менеджменту Карбівську Уляну Миронівну із включенням її до складу докторської спеціалізованої вченої ради Д 27.361.01. Викладачі випускової кафедри лісового і аграрного менеджменту Турак О.Ю., Турак О.Д., та Карбівська У.М. взяли участь у XIII Міжнародній науково-практичній конференції “Поєднання науки, освіти, практичного виробництва і справедливого продажу якісної органічної продукції” (<https://kag.pnu.edu.ua/>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності завдяки матеріальному та нематеріальному заохоченню НПП. Для заохочення НПП в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» розроблена та впроваджена система індивідуальних надбавок до зарплати професорсько-викладацькому складу на основі результатів рейтингових оцінок їх навчально-методичної, наукової та гуманітарно-виховної діяльності. Система заохочення регламентується «Положенням про рейтингове оцінювання ефективності роботи науково-педагогічних працівників» та «Положенням про рейтингове оцінювання ефективності роботи кафедри», які доступні за посиланням <http://surl.li/ggol>. Відповідно до «Положення про підтримку наукових і науково-педагогічних працівників університету, які публікують праці, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science» (<http://surl.li/kxsp>) викладачі, які мають публікації у Scopus або Web of Science, мають бонусні години (15-45 годин), які знімаються із навчального навантаження. Такий бонус із НПП випускової кафедри лісового і аграрного менеджменту мали професор Карбівська У.М. у 2020-2021 н.р. (навчальне навантаження зменшене на 27 год), викладач Григорів Я.Я. (навчальне навантаження зменшене на 8 год), а у 2021-2022 н.р. професор Карбівська У.М та викладач Григорів Я.Я. (навчальне навантаження зменшене на 20 год). Результати підвищення кваліфікації, в тому числі й неформальні (проходження курсів, участь у вебінарах, семінарах та ін.), враховуються при формуванні рейтингової самооцінки роботи викладача. НПП, які мають найвищий рейтинг згідно з рейтинговою самооцінкою, одержують ректорські надбавки до посадового окладу. Крайніх НПП нагороджують відзнаками університету, що регламентується «Положенням про заохочувальні відзнаки у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»» (<http://surl.li/dhsyf>). Відповідно до цього, викладачі випускової кафедри лісового і аграрного менеджменту професор Волощук М.Д., професор Карбівська У.М. та доцент Турак О.Ю. нагороджені почесними грамотами (<http://surl.li/dhsuh>). Усе вище сказане підтверджено ЕГ під час онлайн зустрічі із викладачами випускової кафедри. Вони вважають що розподіл премій між НПП у ЗВО здійснюється справедливо.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Професійна кваліфікація НПП, залучених до реалізації ОП «Агрономія», забезпечує досягнення визначених у ній цілей та програмних результатів навчання. НПП мають відповідні наукові ступені (вчені звання), досвід науково-педагогічної роботи та викладання відповідних освітніх компонент, що відповідає чинним вимогам. Усі викладачі випускової кафедри лісового і аграрного менеджменту пройшли підвищення кваліфікації за останні п'ять років. Професійний розвиток НПП залучених до ОП «Агрономія» стимулює керівництво ЗВО та для цього затверджено відповідні регламентуючі документи. Роботодавці залучаються до навчального процесу за ОП «Агрономія». ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. Конкурсний відбір НПП здійснюється прозоро та відкрито, а правила чітко прописані відповідними процедурами. Відбувається систематичне рейтингування кафедр та викладачів, що стимулює їх до професійного росту.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЗВО розпочав співпрацю із міжнародними партнерами, що забезпечить сприяння досягнення програмних результатів ОП «Агрономія» завдяки професійному розвитку НПП. Однак стажування та підвищення кваліфікації НПП переважно здійснюється у вітчизняних ЗВО і науково-дослідних установах. ЕГ рекомендує збільшити кількість закордонних стажування для НПП, які залучаються до ОП «Агрономія». Також рекомендується залучати на постійній основі професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до проведення аудиторних занять.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Академічна та професійна кваліфікація НПП, залучених до реалізації ОП «Агрономія», забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. ЕГ вважає, що ОП «Агрономія» повною мірою відповідає підкритеріям 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6. У ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ведеться систематична робота із кадрового забезпечення ОП «Агрономія», що забезпечує їх повну відповідність освітнім компонентам цієї програми. Суттєвих недоліків ЕГ не зафіксовано, а зроблені рекомендації щодо покращення ОП за цим критерієм, забезпечать підвищення якості реалізації цієї програми. ЕГ вважає, що ОП «Агрономія» другого (магістерського) рівня вищої освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» в цілому відповідає критерію 6 за рівнем В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ПНУ ім. Стефаника має достатню матеріально-технічну базу (МТБ) забезпечення, що надає здобувачам можливість проводити необхідні лабораторні роботи чи практичні заняття, що заплановані на ОП, це дозволяє досягти цілей, завдань та ПРН, які поставлені ОП. Фінансові ресурси ОП формуються відповідно до Статуту (<https://cutt.ly/WV5AWKe>) та інших нормативних документів ЗВО, що детально регламентують порядок використання фінансів для розвитку усіх ОП ЗВО. Для реалізації визначених ОП цілей та ПРН використовується наукова бібліотека, яка є в онлайн доступі <http://lib.pnu.edu.ua/>, також є власний електронний репозиторій dSPACE <http://lib.pnu.edu.ua:8080/>. Чудовою практикою є доступ здобувачів до електронних хрестоматій, які створюють викладачі за своїми дисциплінами задля полегшення пошуку літератури здобувачам. Загальний бібліотечний фонд - 85000 видань (включно із періодикою), на ОП "Агрономія" - 4894 видання, які доступні для студентів та НПП. Бібліотека має і надає доступ здобувачам на НПП до 20 баз даних, а також до наукометричних баз даних, зокрема Scopus/WoS. Бібліотека ПНУ ім. Стефаника надає широкий перелік електронних послуг, зокрема віртуальну довідку про наявність книг, або ж збір необхідних книг за попереднім замовленням на сайті, що є хорошою практикою під час пандемії. Для реалізації ОП використовуються: 3 мультимедійні аудиторії, 4 спеціалізованих кабінети, комп'ютерні лабораторії, Центр інноваційних освітніх технологій «PNU EcoSystem» <https://ciot.pnu.edu.ua> і агролісівнича лабораторія <https://cutt.ly/TVspYnU>. Реалізується практика спільного використання лабораторій декількома кафедрами, зокрема: лабораторія нанотехнологій для матеріалознавства, енергетики та медицини; лабораторія мікроклонального розмноження рослин, а також усі лабораторії кафедри хімії середовища та хімічної освіти, що мають хороше забезпечення для проведення лабораторних занять Для здобувачів створено освітній простір Google Workspace в домені pnu.edu.ua, функціонує окрема платформа (аналог Moodle) <https://test-d-learn.pnu.edu.ua/>, електронний розклад, кабінет студента та ін. Під час останнього оновлення матеріально-технічного забезпечення у 2020 році було придбано: ваги електронні АД-200, аналізатор іонів AI-123, термостат ТС-1/20-СПУ, дистильатор ДЕ-4, шейкер OS -202. Під час огляду МТБ викладачка випускової кафедри підтвердила, що необхідні реактиви надаються кожного року, відповідно до запиту.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

За результатами зустрічей із фокус-групами було з'ясовано, що доступ до інфраструктури ПНУ ім. В. Стефаника та необхідних ресурсів, що є потрібними для навчальної й наукової діяльності є вільним. Здобувачі та НПП можуть безплатно використовувати мережу WiFi, комп'ютерне обладнання і бібліотеку. Основна науково-дослідна робота виконується здобувачами на території дендропарку «Дружба» ЗВО, де наявні стаціонарні полігони й дослідні ділянки. Магістри мають змогу закладати дослідження з вивчення продуктивності сільськогосподарських культур (гречка, рижій, люпин і т.д.) <https://cutt.ly/MVxh04>. У зустрічі зі здобувачами та випускниками підтверджено, що всі необхідні для досліджень ресурси надаються університетом. Гарант ОП, підтвердила їх слова, однак, зазначила, що здобувачі інколи мають особисто купувати насіння для досліджень, за його відсутності. Під час зустрічі зі здобувачами було з'ясовано, що вони задоволені інфраструктурою та забезпечені необхідними ресурсами. Також магістри підтвердили, що мають безоплатний доступ до інтернету гуртожитку, але за бажання можуть провести собі й інший. Здобувачі на НПП мають безперешкодний доступ до молодіжного центру "Paragraph" <https://cutt.ly/HVvjfL>. Місією якого є створити платформу для розвитку та дозвілля молоді Івано-Франківська з метою посилення її потенціалу з користю для країни, що було підтверджено на зустрічі зі студентською радою ЗВО.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У ПНУ ім. В. Стефаника проходять опитування здобувачів, які стосуються їх потреб і інтересів, що було підтверджено під час зустрічей із фокус-групами. Відповідно до опитування центр забезпечення якості освіти ЗВО

складає звіти, що містять думки всіх стейкхолдерів ОП <https://cutt.ly/kBwKRCj>. Відповідно до звіту з опитування <https://cutt.ly/kBwKRCj> студенти мали бажання збільшити кількість візних практичних занять до агрохолдингів, однак, побажання не могло бути втілене через пандемію Covid-19 та широкомасштабне вторгнення. Безпека освітнього середовища у ЗВО перш за все регламентується нормативними документами, а саме: чинним законодавством України, стратегією розвитку ЗВО <https://cutt.ly/VVhstVY>, чинними нормативно-правовими актами й конвенціями, наказами ректора <https://cutt.ly/qVhsgiC>. Двічі на рік проводяться інструктажі з метою контролю збереження життя і здоров'я здобувачів, також проводяться інструктажі з дотримання правил поведінки під час заходів цивільного захисту, надзвичайних ситуацій, пожеж та ін. <https://cutt.ly/XVhfuVj>, що підтвердила гарант ОП під час огляду матеріально-технічної бази (МТБ), вона запевнила, що ведуться журнали із техніки безпеки. ЗВО має штаб цивільного захисту <https://cutt.ly/qVhguPf>. Навчання під час карантину COVID-19 також регламентовано <https://cutt.ly/CVhjrqq4>. Під час зустрічей із фокус-групами представники студентства, профкому й адміністрації підтвердили, що середовище ЗВО є безпечним. ЗВО підготувало 11 сховищ, щоб студенти, НПП та інший персонал мали змогу безпечно перечекати повітряну тривогу. Викладачі ОП пройшли курс із техніки безпеки під час воєнного стану, який організував ЗВО. Під час огляду матеріально-технічної бази ЗВО було видно, що в лабораторіях є вогнегасники та аптечки, а у коридорах обладнані пожежні щити із рукавами для гасіння пожеж. На території є медпункт, де студенти, що вступили до ЗВО мають можливість обрати сімейного лікаря й укласти із ним декларацію. Психологічна підтримка здобувачів здійснюється спеціалістами навчально-виробничої лабораторії та психолого-педагогічної роботи, зокрема проводяться опитування стосовно морально-психологічного клімату серед студентства, це було підтверджено також й представниками студентської ради. Також складений план роботи даного підрозділу, що охоплює не лише ОП "Агрономія" <https://cutt.ly/FVhWLqj>, <https://cutt.ly/IVhEm5j>. За наявності будь-яких проблем, в тому числі й психологічних, студенти можуть анонімно залишити лист у скриньці довіри, що знаходиться на вході до кожного корпусу, це було продемонстровано під час огляду МТБ.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Комунікація зі студентами ОП налагоджена доволі добре і має багато варіантів, перш за все студенти можуть ознайомитись із необхідною інформацією на сайті факультету чи кафедри, у соціальних мережах ЗВО, або ж в інформаційно-освітньому середовищі Google Workspace. Комунікація здобувачів з адміністрацією ЗВО забезпечується через студентське самоврядування <https://profkom.if.ua/>, або ж через посередництво кафедри, деканату чи куратора. У ЗВО функціонує також гаряча лінія із ректором і телефон довіри, куди студент може звернутися у будь-який час. На початку кожного навчального року здобувачів ознайомлюють із ВК, а також проводять зустрічі, де надають можливість обрати наукового керівника для написання кваліфікаційної роботи. Підтримка здобувачів здійснюється шляхом надання матеріальної допомоги (стипендії), що студенти можуть отримати як від університету, так і від інших джерел, так, наприклад, випускниці ОП, була стипендіатом недержавної стипендії БФ «Повір у себе» (Україна). Під час зустрічі зі здобувачами та випускниками ОП було з'ясовано, що випадків соціальної підтримки здобувачів, що входили до фокус-групи, не здійснювалось.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Для здобувачів з особливими освітніми потребами у ЗВО розроблено нормативну базу <https://cutt.ly/CVhVZR>, що регламентує їх навчання в університеті й забезпечує особливі права. Також, університет попіклувався про спеціальну інфраструктуру, зокрема, пандуси, підіймачі для людей з обмеженими фізичними можливостями, ліфти <https://cutt.ly/gVlJSoH>, однак, вище перелічена спеціальна інфраструктура розташована лише у головному корпусі ЗВО, де дійсно навчаються люди з обмеженими фізичними можливостями. Проте, у корпусі факультету природничих наук, немає нічого з вище наведеного, крім ліфта, який працює. Однак, адміністрація факультету і гарант запевнили, що за необхідності пандуси та інші необхідні елементи будуть облаштовані. ЗВО має служби супроводу для здобувачів з інклюзією <https://cutt.ly/bVlKeoY>, представники студентської ради повідомили, що біля кожного пандусу розташована кнопка, що викликає працівника ЗВО для допомоги за необхідності. Наразі, здобувачів з особливими освітніми потребами на ОП не було.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Для вирішення будь-якої із можливих конфліктних ситуацій ЗВО було розроблено певний алгоритм дій. Для розв'язання питань, що стосуються сексуальних домагань здобувач має звернутися до деканату та/або поліції. Таких випадків на ОП не було. Задля вбереження студентів від булінгу розроблено нормативну базу: «Про заходи з метою попередження булінгу та насильства в освітньому просторі» <https://cutt.ly/BtoetTu>, «Про створення комісії» <https://cutt.ly/ntoerwD> та пам'ятка для кураторів академічних груп «Університет – територія без насильства» <https://cutt.ly/stoeggi>, які передбачають перш за все превентивну просвітницьку та методично-настановчу діяльність. Діяльність з виявлення та запобігання корупції здійснюється відповідно до законодавства України, а

також нормативного документа самого ЗВО, а саме посадової інструкції провідного фахівця ректорату з питань запобігання та виявлення корупції ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://cutt.ly/jtoewej>. У ПНУ ім. В. Стефаника створено спеціальний відділ із запобігання та виявлення корупції. Голова відділу з питань запобігання та виявлення корупції повідомив, що в цьому році робота розділу була спрямована перш за все на вступну компанію, оскільки вона мала великі корупційні ризики. ЗВО було зроблено велику роботу зі знеособлення мотиваційних листів вступників та надання їх для оцінки випадковому перевіряючому. Про факт корупції студенти можуть повідомити на "Гарячу лінію" з ректором і "Телефон довіри" <https://cutt.ly/4towbro>, а також на спеціальний e-mail: rector@pnu.edu.ua. Однак, під час зустрічі зі здобувачами, вони не підтвердили, що знають про таку можливість. За порушення правил академічної доброчесності Кодексом честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://cutt.ly/Ttoq10l> передбачено академічну відповідальність як для НПП, так і для здобувачів. ЗВО проводить онлайн-семінари задля ознайомлення студентів та НПП із принципами академічної доброчесності <https://cutt.ly/CBesOX8>. На ОП передбачено вивчення поняття академічної доброчесності у дисципліні "Методологія та організація наукових досліджень". Загалом здобувачі поінформовані про принципи цитування, однак їх знання не достатньо широкі та потребують вдосконалення. Випадків конфліктних ситуацій на ОП другого кваліфікаційного рівня "Магістр" не було зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ПНУ ім. В. Стефаника має достатньою матеріально-технічну базу і може забезпечити можливість здобувачам отримати необхідні компетентності під час навчання. Позитивним є власностворена платформа дистанційного навчання D-learn та Web Portal які забезпечують можливість для здобувачів доступу до необхідного навчального матеріалу у будь-який час. У ЗВО забезпечується безоплатний доступ викладачів та магістрантів до всіх необхідних інформаційних ресурсів, що потрібні для навчання, наукової й педагогічної діяльності в межах ОП та інфраструктури закладу вищої освіти. Створено необхідні умови для безпеки та здоров'я здобувачів та НПП у звичайному житті та в умовах воєнного стану. Створена спеціальна інфраструктура для осіб, що мають особливі потреби. Нормативна база ЗВО щодо запобігання і вирішення конфліктних (в т.ч. корупційних) ситуацій чітко врегульована. Під час попередньої акредитаційної експертизи у 2020 році ЗВО отримало рекомендації щодо необхідності публікування результатів опитування здобувачів та інших стейкхолдерів ОП на сайті, рекомендація була впроваджена.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкою стороною є мала поінформованість здобувачів щодо принципів академічної доброчесності та своїх можливостей щодо надання скарг у випадку будь-яких конфліктних ситуацій. Рекомендовано більш ширше інформувати здобувачів щодо принципів академічної доброчесності та своїх можливостей щодо надання скарг у випадку будь-яких конфліктних ситуацій. Також, під час попередньої акредитаційної експертизи у 2020 році ЗВО отримало рекомендації щодо створення необхідної інфраструктури для осіб з особливими освітніми потребами, рекомендацію не було виконано.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ПНУ ім. В. Стефаника має достатньою матеріально-технічну базу і може забезпечити можливість здобувачам отримати необхідні компетентності під час навчання. Позитивним є власностворена платформа дистанційного навчання d-learn, яка забезпечує можливість для здобувачів доступу до необхідного навчального матеріалу у будь-який час. У ЗВО забезпечується безоплатний доступ викладачів та магістрантів до всіх необхідних інформаційних ресурсів, що потрібні для навчання, наукової й педагогічної діяльності в межах ОП та інфраструктури закладу вищої освіти. Створено необхідні умови для безпеки й здоров'я здобувачів та НПП у звичайному житті та в умовах воєнного стану. Створена спеціальна інфраструктура для осіб, що мають особливі потреби. Нормативна база ЗВО щодо запобігання і вирішення конфліктних (в т.ч. корупційних) ситуацій чітко врегульована. Під час попередньої акредитаційної експертизи у 2020 році ЗВО отримало рекомендації щодо необхідності публікування результатів опитування здобувачів та інших стейкхолдерів ОП на сайті, рекомендація була впроваджена водночас рекомендація щодо створення необхідної інфраструктури для здобувачів з особливими освітніми потребами створено не було, проте, це не є суттєвим недоліком, оскільки, таких здобувачів на ОП немає. Несуттєвим недоліком, який не перешкоджає навчанню здобувачів на ОП є їх слабка поінформованість про академічну доброчесність та

можливостей щодо надання скарг щодо будь-яких конфліктних ситуацій. З урахуванням вищезазначених висновків ЕГ дійшла висновку щодо рівня В за Критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження та періодичного перегляду ОП встановлені новою редакцією Положення про освітні програми у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<https://cutt.ly/DCAZEE4>). Методичні рекомендації щодо розробки ОП надаються у "Методичних рекомендаціях з розробки освітньо-професійних і освітньо-наукових програм та навчальних планів першого і другого рівнів вищої освіти" (<https://cutt.ly/ZeY51qx>), Методичному посібнику "Освітня програма: від започаткування до акредитації" (<https://bit.ly/znTfnMu>) і у "Положення про кадрове забезпечення освітніх програм та кадрове забезпечення освітнього процесу освітніх програм у ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника" (<https://cutt.ly/gCAZk1Y>). Моніторинг якості освіти на ОП здійснюється Центром забезпечення якості (<https://cutt.ly/eVzfzpl>) та внутрішньою системою управління якістю університету для здійснення моніторингу освітньої діяльності, що регулюється Положенням "Про порядок проведення внутрішніх аудитів системи забезпечення якості у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»" (<https://cutt.ly/mjlc6Va>). ОП переглядається щонайменше один раз на 3 роки, в останнє вона переглядалась у 2022 році за участі всіх стейкхолдерів ОП. Всі стейкхолдери надавали свої рекомендації, що підтверджується відповідними протоколами (<https://cutt.ly/XVzcgw6>). Так, роботодавці акцентували увагу на тому, що випускники ОП мають вміння планувати та організовувати виробничу діяльність агропідприємств з урахуванням національного і міжнародного ринку, а також розуміти стратегію розвитку аграрного сектору, ще було запропоновано підсилити фахову іноземну мову, що було враховано (<https://cutt.ly/FVzvoYo>), оскільки, даного ОК не було на другому освітньому рівні ОП до проведення попередньої акредитаційної експертизи у 2020 році, цього року його запровадили на ОП вперше. Козло М.Ю. запропонував ввести у дисципліну "Охорона ґрунтів та відновлення їх родючості" регіональний аспект, а також мав пропозиції із додання на ОП з вибіркової дисципліни: "Інтегрований захист рослин", "Технології раціонального землекористування" та "Моделювання ефективності використання добрив" (<https://cutt.ly/HVci86S>), пропозиції було враховано (<https://bit.ly/3Rov3Dv>). Федорич Т.Є. (випускник ОП) запропонував продовжити термін проходження виробничих практик (<https://cutt.ly/bVcsugna>). Студенти також мали свій вклад, так, наприклад, Вовк Людмила (АГ-11м) запропонувала ввести ОК "Ділова іноземна мова", що вона підтвердила, під час зустрічі із студентами та випускниками. Долішній О.І. запропонував розширити бази практик (<https://cutt.ly/FVciiM3>), наразі ЗВО працює над цим. Наразі, за словами завідувачки відділу виробничої (навчальної) практики Василюшин Я. І. на ОП заключено 12 договорів про співпрацю із підприємствами та науково-дослідними установами, однак, за бажання студент може укласти власний договір із підприємством та пройти практику на будь-якому.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Пропозиції здобувачів щодо змін на ОП збираються шляхом проведення онлайн-опитувань (<https://cutt.ly/iCA2Mxo>), а також шляхом обговорення ОП на вчених радах факультету і засіданнях кафедри, або ж під час зустрічей зі стейкхолдерами. Думки студентів щодо змін на ОП було враховано, так, Вовк Людмила (випускниця ОП) запропонувала ввести ОК "Ділова іноземна мова", пропозиція була врахована і цього року вперше викладається для магістрантів. Долішній О.І. запропонував розширити бази практик (<https://cutt.ly/FVciiM3>). Студентське самоврядування забезпечене правом впливати на рішення, що приймаються в університеті, зокрема голова студентського профкому та сенату включені до складу Вченої ради ЗВО (<https://cutt.ly/OVcdYwC>). Шляхом участі двох представників сенату у засіданнях з питань внутрішнього забезпечення якості освіти на ОП, студентське самоврядування здатне впливати на перебіг подій під час обговорення і затвердження ОП. Питання якими опікуються представники студентського самоврядування факультету перш за все стосуються контролю знань здобувачів, а також формування рейтингів для отримання стипендії. Студентський профком та сенат проводять контроль за дотриманням графіку навчального процесу, розкладу занять та рівня завантаженості здобувачів на ОП. Опитування здобувачів та інших стейкхолдерів ОП проводиться онлайн. Для цього у ЗВО функціонує окремий відділ "Центр забезпечення якості" (<https://cutt.ly/3Vcj2Ia>), який розробляє анкети та проводить їх опрацювання після отримання відповідей. Керівник центру забезпечення якості Кузь М. В. під час зустрічі з представниками структурних підрозділів розповів, що анкети для ПНУ ім. В. Стефаника були складені на основі матриць опитування інших ЗВО, переважно юридичних, і адаптовані під потреби кожної ОП. Опитування проводяться раз на рік, або ж за запитом гаранта ОП. Раніше ЗВО проводило опитування на основі платформи Google, тепер розроблено власну платформу, де стейкхолдери мають змогу пройти опитування.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Виходячи із переліку відгуків роботодавців на ОП, ЗВО співпрацює із сільськогосподарським обслуговуючим корпоративом "Оболоня", ПФГ "Поточище", ТзОВ "Долина-Агро", ФГ "Плеяда", "Епіцентр К", ФГ І.М. Чемерис та науковими державними установами, такими як: ННЦ Інститут землеробства НААН, Прикарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція та ін. (<https://cutt.ly/kVcxwAB>). На запит ЕГ ЗВО надало повний перелік роботодавців даної ОП (<https://bit.ly/3C2PS1o>). Роботодавці мають можливість залишити свої відгуки та пропозиції для ОП на сайті у відповідній формі (<https://cutt.ly/cVccFap>). Також роботодавці залучені безпосередньо при проходженні здобувачами практики у господарствах, після проходження якої надають студентам характеристики, в яких аналізують рівень сформованості професійних навичок конкретного здобувача-практиканта. Роботодавці активно беруть участь у перегляді ОП. Наприклад, Лис Н.М. звернула увагу на те, що випускники ОП мають вміння планувати та організовувати виробничу діяльність агропідприємств з урахуванням національного і міжнародного ринку, а Чумбей В.В. наголосив, що здобувачі мають розуміти стратегію розвитку аграрного сектору та запропонував підсилити фахову іноземну мову. Обидва представники роботодавців підтвердили, що брали участь у перегляді ОП під час зустрічі із роботодавцями. Водночас Чумбей В.В. підтвердив, що його рекомендації було враховано. Козло М.Ю. запропонував ввести у дисципліну "Охорона ґрунтів та відновлення їх родючості" регіональний аспект, а також наголосив на необхідності запровадити з вибіркової дисципліни: "Інтегрований захист рослин", "Технології раціонального землекористування" та "Моделювання ефективності використання добрив" (<https://cutt.ly/HVci86S>). Пропозиції Козло М.Ю. були повністю враховані (<https://bit.ly/3Rov3Dv>).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Процедура збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП передбачає щорічний моніторинг, шляхом їх усного опитування, або контакту через соціальні мережі. На сайті є відповідний опитувальник для випускників ОП (<https://cutt.ly/cVccFap>), де вони мають змогу не лише пройти опитування, й залишити свої пропозиції. Інформація про деяких випускників ОП міститься також на сайті випускової кафедри (<https://cutt.ly/xVcnpMw>). Пропозиції випускників кафедри щодо змін на ОП були висловлені на засіданні кафедри. Так, НПП запропонував змінити термін проходження виробничих практик (<https://cutt.ly/bVcugna>), його рекомендацію було враховано. Також Випускники ОП мають змогу висловити свої побажання після проходження опитування. За результатами якого (<https://cutt.ly/jVoIXJC>) видно, що випускники радять збільшити практичних занять та залучити професіоналів-практиків до реалізації ОП. Наразі ЗВО працює над цим.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У процесі проведення внутрішнього аудиту якості освіти за формою СО суттєвих недоліків виявлено не було. Зауваження внутрішньої групи належали до зміни силабусів відповідно до норм затверджених ПНУ ім. В. Стефаника, оновлення літературних джерел, а також посилення заходів щодо роботи із випускниками ОП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП "Агрономія" ОР Магістр проводилась у 2020 році, за результатами експертизи було отримано умовну акредитацію. Аналізуючи зауваження, що були надані ЕГ та ГЕР можна зробити такі висновки, що за Критерієм 1 рекомендації були впроваджені лише частково "Ділову іноземну мову" було включено до ОП, тоді як "Охорону праці в галузі" - включили, але до вибірових компонентів. За Критерієм 2 були зауваження щодо дисципліни "Охорона праці", а саме предмет мав лише 1 кредит ЄКТС, а форма контролю - залік, зараз же зауваження виправлені. Зауваження щодо силабусів і літератури, що вони містять виправлені, додані підписи розробників силабусів та оновлена допоміжна література, однак силабус дисципліни "Якість ґрунтів, стандартизація і сертифікація продукції" містить літературу, що не відповідає змісту ОК. Рекомендації щодо перенесення термінів виробничих практик виконані в повному обсязі. Рекомендації за Критерієм 3 не були виконані через воєнний стан в Україні. За Критерієм 4 рекомендації, щодо включення новітньої літератури, в т. ч. навчальних посібників за авторством НПП, монографій, статей з баз даних Scopus/WoS, фахових видань групи «Б» України були виконані в повному обсязі. Однак, процедура оскарження оцінок все ж має включати того викладача, дії якого оскаржуються, оскільки це передбачено «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ "Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника" (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.). Студентів почали більш активно залучати до семінарів та тренінгів. Зокрема, студентки взяли участь у тренінгу Ukraine Case Championship по завершенню якого мають взяти участь в кейс-чемпіонаті. За Критерієм 5 всі зауваження та пропозиції, крім процедури оскарження оцінок, були враховані, а саме опитування та їх результати публікуються на офіційному сайті ЗВО, а проміжний контроль знань здобувачів проводиться онлайн. За Критерієм 6 було враховано пропозицію публікації зауважень роботодавців на офіційному сайті ЗВО, а також включено доктора економічних наук, професора Шеленко Д.І. до складу кафедри (як професіонала-практика). Рекомендації за Критерієм 7 виконані в повному обсязі, зокрема, створені технічних умов для реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми

потребами, а також створено Центр забезпечення якості, задля моніторингу задоволеності здобувачів та інших стейкхолдерів ОП різними факторами, що впливають на освіту. За Критерієм 8 рекомендації стейкхолдерів ОП почали публікувати на сайті у вигляді протоколів засідання кафедри. Механізм відстежування кар'єрного шляху випускників ОП був створений, інформація про деяких із них доступна на сайті. За Критерієм 9 недоліки були виправлені, зокрема, інформація щодо пропозицій стейкхолдерів публікується на сайті.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Учасники академічної спільноти ОП залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП шляхом участі у опитуваннях (<https://cutt.ly/cVccFap>), а також участю у засіданнях кафедри, Вченої ради факультету, науково-методичних рад факультету (університету), проведення внутрішнього аудиту (шляхом призначення експертних рад із інших факультетів) для оцінки якості ОП, це регламентується відповідною нормативною базою ЗВО (<https://cutt.ly/mj1C6Va>). Відповідальність за внутрішнє забезпечення якості освіти регламентується наказом ректора (<https://cutt.ly/gCAKUtz>). Головну відповідальність за визначення принципів та процедур, що мають проводитись для забезпечення якості вищої освіти у ЗВО несе - Центр забезпечення якості. За формування політики й цілей якості ВО, а також формування пропозицій для покращення якості освіти й донесення їх до керівництва ПНУ ім. В. Стефаника відповідає Рада з якості. Моніторинг та періодичний перегляд ОП здійснюється Науково-методичною радою. Щорічне опитування стейкхолдерів та оприлюдненням результатів займається Центр соціальних досліджень. Науково-дослідна частина слідкує за підвищенням кваліфікації НПП. Під час дистанційного навчання за забезпеченням наявності всіх необхідних ресурсів слідкує Центр дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності. Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом керує Інформаційно-обчислювальний центр. Публічність інформації про ОП забезпечують кафедри університету., а деканати підтримують співпрацю із усіма стейкхолдерами ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильною стороною є нормативно-правова база ПНУ ім. В. Стефаника, яка регламентує внутрішнє забезпечення якості освіти за допомогою спеціального підрозділу - Центру забезпечення якості, доступ до якого є на офіційному сайті. Важливою сильною стороною є залучення всіх стейкхолдерів до процесу перегляду ОП і документування їх пропозицій у протоколах. Перевагою є втілення рекомендацій за Критерієм 8, що були надані ЕГ та ГЕР після проведення акредитаційної експертизи 2020 року. Важливим є публікація результатів онлайн-анкетування всіх стейкхолдерів на офіційному сайті ПНУ ім. в. Стефаника, а також документування всіх зауважень стейкхолдерів ОП у протоколах засідань кафедри.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкою стороною є форма публікації результатів опитування стейкхолдерів ОП, форма є не зрозумілою, в ній не вказано на які запитання стейкхолдери давали відповідь. Рекомендуємо вдосконалити (або розробити нову) форму результатів онлайн-анкетування стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

У ПНУ ім. В. Стефаника розроблена нормативно-правова база, яка визначає дії здобувачів, НПП та ін. за будь-якої ситуації, важливим є те, що всі документи доступні на сайті університету. Університет залучає всіх стейкхолдерів навчального процесу до перегляду ОП. Перевагою є те, що адміністрація дослухалась до рекомендацій ЕГ і ГЕР по Критерію 8 за результатами акредитаційної експертизи 2020 року. Висловити свої думки щодо ОП всі стейкхолдери можуть на сайті університету. Всі опитування і звіти щодо анкетувань доступні на офіційному сайті установи, однак, форма результатів опитування має недоліки, зокрема, не є зрозумілою тому, що не містить запитань на які стейкхолдери давали відповідь. Таким чином, експертна група зазначає, що ОП відповідає критерію 8 із незначними недоліками, тому рівень відповідності В. Рекомендовано вдосконалити (або розробити нову) форму результатів онлайн-анкетування стейкхолдерів.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу визначені у Статуті ЗВО <https://cutt.ly/zVm6ijN>, інші положення, що регламентують роботу підрозділів ПНУ ім В. Стефаніка також розміщені на офіційному сайті <https://cutt.ly/zVm6o9W>, <https://cutt.ly/NVm6HMy>. Положення, що регламентують права студентів розміщені у студентському путівнику <https://cutt.ly/VVQqzsx>, а також путівнику науковця <https://cutt.ly/PVQqINU>. Права та обов'язки всіх учасників процесу є врегульованими і зрозумілими. Доступність всіх нормативних документів забезпечується тим, що вони розміщені на офіційному сайті ЗВО.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Заклад вищої освіти оприлюднив на своєму офіційному сайті проект ОП з метою отримання зауважень та пропозицій від стейкхолдерів не пізніше ніж за місяць до затвердження ОП, що підтверджує принт-скрін, який ЗВО надало на запит ЕГ https://drive.google.com/file/d/16ac_FHVkbKTr3EmxQftaRvIYWgySorG5/view?usp=sharing. Заступник декана з наукової роботи підтвердила, цю інформацію і під час зустрічі із допоміжними (структурними) підрозділами, та зауважила, що надала рекомендації щодо збільшення активності НПП та здобувачів у академічній мобільності.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЗВО оприлюднило на офіційному сайті кафедри лісового і аграрного менеджменту освітню програму в обсязі достатньому для інформування всіх зацікавлених стейкхолдерів <https://cutt.ly/uVm7Y12>.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильною стороною є наявність на офіційному сайті ПНУ ім. В. Стефаніка, а точніше на сторінці випускової кафедри, чітких та зрозумілих документів, що регулюють права і обов'язки, які стосуються усіх учасників освітнього процесу. Дотримання вимог щодо своєчасного оприлюднення на офіційному сайті проекту ОНП "Агрономія" з можливістю отримання зауважень і пропозицій від стейкхолдерів. Рекомендації ЕГ та ГЕР після проведення акредитаційної експертизи за критерієм №9 були виконані, ЗВО розміщує результати обговорення ОП на сайті випускової кафедри у вигляді протоколів із засідання кафедри.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Сайт кафедри лісового і аграрного менеджменту лише частково перекладений іноземною мовою, останні новини, що були опубліковані англійською мовою припадають на дату 20 травня. Це не дає можливим іноземним абітурієнтам повною мірою ознайомитись із кафедрою та ОП, якої також не опубліковано іноземною мовою.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

З огляду на вищезазначені сильні сторони й позитивні практики, що базуються на зрозумілих і доступних будь-кому правилах, що знаходяться у вільному доступі на офіційному сайті, а також на своєчасному інформуванні всіх учасників освітнього процесу щодо формування ОП з можливістю надання своїх зауважень і рекомендацій. За наявності незначних слабких сторін, зокрема, того, що англomовна версія сайту потребує доопрацювання, експертна група зазначає, що ОП відповідає рівню В за Критерієм 9 з несуттєвими недоліками. Рекомендовано оновити інформацію англomовної версії офіційного вебсайту та розмістити необхідну для іноземних здобувачів інформацію, зокрема, програму ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Акредитація ОПП за спеціальністю 201 "Агрономія" у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника МОН України відбулася із застосуванням засобів відеозв'язку у віддаленому (дистанційному) режимі. Згідно з узгодженою програмою візиту було проведено всі заплановані онлайн зустрічі. У Зустрічі 7 із допоміжними (сервісними) структурними підрозділами, з особистих причин, не брала участь завідувачка Навчально-виробничої лабораторії виховної та психолого-педагогічної роботи. Перед початком проведення фінального брифінгу в Івано-Франківській області, о 14.36 год, було оголошено "Повітряну тривогу", тому зустріч перенесено з 15.00 години на 16.00 год. Огляд матеріально-технічної бази ЗВО проходив у режимі реального часу та з демонстрацією відео. Усі відповіді на Запит ЕГ було отримано вчасно. Програма дистанційного візиту та посилення на проведення "Відкритої зустрічі" з експертами було висвітлено на сайті установи заздалегідь. Експертна група вбачає, що підстави для відмови в акредитації освітньо-наукової програми, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми відсутні.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>201 Агрономія Програма візиту ЕГ – зі змінами.pdf</i>	XH16S/Xc/CEu5bA2E9NRxqVo+Cmm+C7tP9en3zQ MMGI=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Карпук Леся Михайлівна

Члени експертної групи

Тригуба Інна Леонтіївна

Дацько Оксана Миколаївна